

birlik haberleri

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Birlik Haberleri Bülteni Ekim-Kasım 2006/Sayı 112

Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği Sempozyumu Yapıldı

**KESK, TMMOB ve TTB
2007 Bütçesine "Hayır"
Diyor**

İÇİNDEKİLER

TMMOB Heyeti Sel Bölgesinde	3
Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği	10
TMMOB'den Milletvekillerine "Cargill" Mektubu	12
DSİ'de Sürgünler Sürüyor	13
Türkiye Nereye Gidiyor?	14
4.ASF Değerlendirme Toplantısı Frankfurt'ta Yapıldı	18
KESK, TMMOB, TTB Bütçe Referandumu Başlattı	20
Sosyal Adalet İçin Ekonomi Politikaları Tartışıldı.	22
Nükleer Karşıtı 100 Bin İmza TBMM'ye Teslim Edildi	28
İKK Etkinlikleri	30
Odalardan Haberler	35
TMMOB Hukuk Bürosu Çalışma Esasları Yönetim Kurulu'nda Kabul Edildi	53
39. Dönemde Resmi Gazete'de Yayımlanan Yönetmelikler	54
TMMOB'den Dış Ticaret Müsteşarlığı'na Yabancı Mühendislerin Çalışma İzinleriyle İlgili Yanıt	58
39. Dönem 2. Denetleme Kurulu Raporu	59
TMMOB Onur Kurulları Eğitim Semineri Düzenlenecek	60
Sempozyum ve Kongre Hazırlık Çalışmaları	60
Yayımlar	63
Çalışma Grupları Güncesi	65

TMMOB 39. Dönem Yönetim Kurulu Kararlarından.....

13 Ekim 2006 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında;
TMMOB Isparta İl Koordinasyon Kurulu'nun, TMMOB İl/İlçe Koordinasyon Kurulları Yönetmeliği'nin 7.maddesine göre kapatılmasına,
Trabzon'da İl Koordinasyon Kurulu kurulmasına ve Odalardan İl Koordinasyon Kurulu'na katılacak temsilcilerin isimlerinin istenmesine,
MEB ve TPAO'nun lisanüstü eğitim için yurtdışına göndereceği mühendislere uygulanan sınav koşulları hakkında açılan davanın uygunluğuna,
TMMOB Yüksek Onur Kurulu'nun önerisi doğrultusunda, Oda Onur Kurullarının kararlarının daha sağlıklı ve yönetmeliklere uygun bir işleyişle düzenlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla, TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyeleri ve Oda Onur Kurulları üyelerinin katılımıyla bir eğitim seminerinin yapılmasının uygunluğuna, hazırlık çalışmaları ve harcamalar için Yürütme Kurulu'na yetki verilmesine,
KESK'in önerisi doğrultusunda, 2007 Yılı Bütçesine karşı düzenlenecek kampanyanın desteklenmesine, konu ile ilgili harcamalar yapmak konusunda Yürütme Kurulu'na yetki verilmesine,
11 Kasım 2006 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında;
TMMOB'ni temsilen Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Yönetim Kurulu üyeliğine atanmak üzere İlker Ertem ve Alaeddin Aras'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bildirilmesine,
Sosyal Güvenlik Kurumu'nun Olağanüstü Genel Kurulu'na Birliğimizi temsilen Alaeddin Aras'ın katılmasına,
İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün A.Ş.'ye dönüştürülme girişimlerine karşı çalışmalar yapmak üzere "İller Bankası Çalışma Grubu" oluşturulmasına, Çalışma Grubu'ndan TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri Nail Güler ve İbrahim Vardal'ın sorumlu olmasına, Çalışma Grubu'nda görev alacak üyelerin isimlerinin Odalardan istenmesine,
karar verildi.

TMMOB Birlik Haberleri Bülteni

Ekim-Kasım 2006 / Sayı 112, Ayda bir yayımlanır; Yerel süreli yayın

Yönetim yeri:Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

Atatürk Bul. No:131 Kat:9 Bakanlıklar 06640 Ankara

Tel: (0312) 418 12 75 **Faks:** (0312) 417 48 24

web:<http://www.tmmob.org.tr> **e-posta:**tmmob@tmmob.org.tr

TMMOB Adına Sahibi: Mehmet Soğançı, **Sorumlu Yazışleri Müdürü:** N.Hakan Genç

5.000 adet basılmıştır. Üyelerine parasız dağıtılır.

Baskı: Kozan Ofset Matbaacılık San. ve Tic.Ltd.Şti.

1. Cad. Arpacıoğlu İşhanı-2 95/11Büyük Sanayi/Ankara

Tel : (0312) 384 20 03 **Faks:** (0312) 341 28 60

Web:<http://www.kozanofset.com.tr>

Baskı tarihi: 15 Aralık 2006

TMMOB HEYETİ SEL BÖLGESİNDE İNCELEMELERDE BULUNDU

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, oda başkanları ve yöneticileri, sel felaketinden etkilenen Diyarbakır Çınar ilçesi, Bismil ve Batman'da 8-9 Kasım 2006 tarihinde incelemelerde bulundu.

Ankara'dan 8 Kasım'da Diyarbakır'a giden 15 kişilik heyet, burada Diyarbakır İKK Sekreteri Semih Oktay tarafından karşılandı. Heyet, Diyarbakır İKK temsilcileriyle birlikte Çınar ilçesine giderek selden zarar gören yatılı bölge okulu ve çevrede incelemelerde bulundu.

TMMOB heyeti, daha sonra Bismil ve Batman'a geçerek incelemelerini sürdürdü. Heyet, Batman İKK Sekreteri Ahmet Bülent Tekik'le birlikte Batman Valisi Haluk İmga ve Batman Belediye Başkanı Hüseyin Kalkan'ı ziyaret etti.

TMMOB heyeti, 8 Kasım akşamı Batman Belediye Salonu'nda Diyarbakır İKK ve Batman İKK temsilcileriyle bir araya gelerek, bölge bileşenlerinin 31 Ekim-2 Kasım tarihleri arasında yaşanan sel felaketiyle ilgili hazırladığı Ön İnceleme ve Değerlendirme Raporu üzerine görüştü.

Heyet, 9 Kasım sabahı Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir'i ziyaret etti.

Daha sonra, TMMOB bölge bileşenlerinin oluşturduğu Teknik İnceleme Komisyonlarının hazırladığı Ön İnceleme ve Değerlendirme Raporu, Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet

Soğancı tarafından düzenlenen basın toplantısında açıklandı.

Afet bölgesinde, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ile birlikte Yürütme Kurulu Üyeleri Selçuk Uluata, Alaeddin Aras, İlker Ertem, Sabri Orcan, Çevre MO Yönetim Kurulu II. Başkanı Sevinç Karakaya, Elektrik MO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, Harita ve Kadastro MO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi A.Ülkü Kutlu, İnşaat MO Yönetim Kurulu Başkanı Taner Yüzgeç, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Ahmet Göksoy, Jeoloji MO Yönetim Kurulu Yedek Üyesi Dinçer Çağlan, Maden MO Yönetim Kurulu Üyesi Cemalettin Sağtekin, Makina MO Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Ali Ekber Çakar, Meteoroloji MO Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Erhan Angı ve Ziraat MO Yönetim Kurulu II. Başkanı Turhan Tuncer incelemelerde bulundu.

TMMOB HEYETİ AFET BÖLGESİNDEKİ İNCELEMELER SONRASI DEĞERLENDİRME RAPORUNU AÇIKLADI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, 9 Kasım 2006 tarihinde Diyarbakır'da bir basın toplantısı düzenleyerek, TMMOB Bölge Bileşenlerinin oluşturduğu Teknik İnceleme Komisyonlarının, Diyarbakır (Çınar, Bismil), Şanlıurfa, Batman, Mardin ili ve Cizre ilçesinde yaptığı incelemeler sonrası 31 Ekim-2 Kasım tarihleri arasında yaşanan sel felaketiyle ilgili hazırladığı ön inceleme ve değerlendirme raporunu açıkladı.

Raporda, sel felaketi yaşanan kentlerde, böylesine ağır ve acı dolu bir tablonun ortaya çıkmasının en önemli sebebinin zorunlu göçün yol açtığı çarpık kentleşme olduğu belirtilerek, "Büyük bir çaresizlik içinde göç ettikleri şehirlerde, kenar semtlere ve güvenli olmayan bölgelere yerleşen yoksul ve çaresiz insanları, bu alanlarda yaşamaya iten anlayış, sosyal felaketi doğal felakete çevirmiştir" denildi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, raporu açıklamak için düzenlediği basın toplantısında, doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesinin takdir-i ilahi olmadığını belirterek, "Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşümü engellenebilir bir olgudur. Yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın" dedi.

Mehmet Soğancı'nın basın açıklaması:

DOĞA OLAYLARININ AFETE DÖNÜŞÜMÜ ENGELLENEBİLİR.

YETER Kİ, ODAĞINDA "İNSAN" OLAN ANLAYIŞ YAŞAMA GEÇİRİLSİN

Sevgili Basın Mensupları

Yine acılar coğrafyasındayız. TMMOB Yönetim Kurulu ve bağlı Odalarımızın Başkan ve Yöneticilerinden oluşturulan heyet olarak bir başka acıyla ilgili gözlem ve değerlendirmelerde bulunmak, görüş ve düşüncelerimizi kamuoyuyla paylaşmak, eğer başarabilirsek insanlarımıza yalnız olmadıklarını hissettirmek için buraya, bölgeye geldik. Bunu hissettirmek hiç kolay değil, çok iyi biliyoruz. Acılar insanları yalnızlaştırır, bunu da bilmek gerekir.

Ama yine de buradayız. Buradayız çünkü ülkemize ve insanımıza sahip çıkıyoruz. Zor olsa da insanın yalnız olmadığını, bir başka yaşamın yaratılabileceğini, doğa olaylarının eğer istenirse sadece doğa olayı olarak kalabileceğini, tehlikelere yol açmayacağını, doğal afete dönüşmeyeceğini ifade etmek için Diyarbakır'dayız. Yara sarmak için gelmedik; yaranın

nedenini anlamak, anlatmak, kamuoyunu bilgilendirmek için buradayız. Yaşanana tanıklık etmeğe ve bunun sorumluluğunu almaya geldik.

Hepimiz çok iyi biliyoruz: Her felaketten sonra, yaşanan olaylarda hiç sorumluluğu yokmuş gibi, büyük bir pişkinlikle yaraların sarılacağına söylemek ülkemizin siyasal iktidarlarının ayırt edici özelliğidir ve bizce doğa olaylarını felaket haline getiren yaklaşımın asıl nedeni budur. Türkiye artık yara sarmakla sınırlı bir yaklaşım yerine, önleyen, zararı en aza indirgeyen, insan hayatını korumayı başlıca amaç sayan, insanın sağlıklı yaşamasını asli amaç haline getiren, odağında insan olan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

Değerli Basın Mensupları,

Acılı coğrafyalara yapılan ziyaretler hep bir burukluk yaratır insanın içinde. Bugün bizler Diyarbakır'da bu duyguyla bulunuyoruz. Üzülüyoruz, içimiz buruk; çaresizlik ve isyanla örülmüş çelişkili bir ruh hali içindeyiz. Sel felaketinde kaybettiğimiz insanlarımız, çocuklarımız için yüreğimiz yandı. Hepimizin başı sağ olsun.

Elbette mesleki açıdan yaşanan su taşkınlarını, su taşkınlarının onlarca insanımızın canına mal olmasına değineceğiz. Şimdiye kadar yapılmayanları, yapılması gerekenleri sıralayacağız. Alınması gereken tedbirlerle ilgili mesleki bilgi ve deneyimlerimizi kamuoyuyla paylaşacağız. Arkadaşlarımızın hazırladığı ön değerlendirme raporunu sizlerle paylaşacağız.

Sağanak yağış sonrasında oluşan su taşkını Diyarbakır, Batman, Şırnak, Şanlıurfa ve Mardin'de tam bir faciaya dönüşmüş, onlarca insanımız hayatını kaybetmiş, yüzlerce ev ve işyeri, binlerce hektarlık arazi ve kilometrelerce yol su altında kalmıştır. Yoksulluk, sağlıksız kentleşme, altyapı eksikliği, barınma, yıllardan beri gelen, çözülmediği için büyüyerek bugünlere taşınan sorunlar arasındadır. Yukarıda sıraladığımız sorunların köyden kente göç olgusuyla, köy boşaltmalarıyla yakından ilgili olduğunu vurgulamak gerekir. Göçün, ekonomik gelişmelerin değil, son yirmi yıla damgasını vuran çatışma ortamının sonucu olduğuna dikkat çekilmesi gerekmektedir.

Bu bölgedeki kentlerimiz, yorgun ve yoksuldur. Kentler bakımsız ve haraptır. Nüfus yoğunluğu ve bunun artış hızı, yaşamı kelimelerle ifade edilmeyecek oranda zorlaştırmaktadır. Kentlerde, altyapıdan, sosyal donatı alanlarından, yeşil alandan, dere ıslah çalışmalarından, imar çalışmalarından,

kentsel arsa üretiminden söz etmek mümkün değildir. Ya da en nazik ifadeyle ihtiyacı gidermekten uzaktır.

Elbette yukarıda sıralanan olumsuzluklar yalnızca bu bölgeyle sınırlı değildir. Su taşkınları Diyarbakır ve çevre illerle beraber İstanbul'u, Antalya'yı, Mersin'i, Muğla'yı da vurmuştur.

Yaşanan felaketlerin sorumluları bunlara karşı önlem almayan, alamayan, almak istemeyen merkezi ve yerel yönetimlerdir. Dikkat edilsin: Merkezi ve yerel yöneticiler yaşananları "doğal afet" gibi algılatmak ve sorumluluklarını unutturmak gayreti içindedir. Oysa biliyoruz ki, yaşanan felaketler plansız ve çarpık kentleşmeden kaynaklanmaktadır. Kentlerimizin en önemli sorunlarından olan altyapı eksiklikleri ne yazık ki bugüne kadar tam olarak giderilememiş, merkezi ve yerel yönetimler tarafından yapılan çalışmalar yetersiz kalmıştır. Bugüne kadar tarım arazileri, dere yatakları ve kıyılar yerleşime açılmış, orman alanları yok edilmiş, kaçak ve sağlıksız yapılaşma önlenmemiştir. Olumsuzluklar bugün büyüyerek devam etmektedir. Kentler yaşam alanları gibi değil rant aracı olarak görülmektedir. Ne yazık ki bütün bunların doğal sonucu depremler, yağışlar vb. doğa olayları, doğal afetlere dönüşerek can, mal ve toprak kaybına yol açmaktadır.

Değerli Arkadaşlar,

Bölgede yaşanan felaket sonucunda (bu metin hazırlandığında) 40 insanımız hayatını kaybetmiştir. Diğer zararlarla birlikte insanımızın yoksulluğu kat be kat artmış, zaten zor şartlarda sürdürülmeye çalışılan günlük yaşam içinden çıkılmaz bir hal almıştır.

Depremler, toprak kaymaları, sel baskınları, kazalar kader

değildir. Her bir olumsuzluğun nedeni bir bütün olarak ülkemizde insana verilen değerle ilgilidir. İnsan hayatı ne zaman öncelikler sıralamasında en baştaki yerini alır ve toplumsal hayatımız buna uygun düzenlenirse, yaşamı çekilmez kılan olumsuzluklardan kurtulmak için ilk adım atılmış olacaktır.

Batman'da merkezi yönetimin, insanlarımızın barınma sorununu kısmi olarak çözecek çadır kurma işinin felaketten bir hafta sonra yapılmaya başlaması tam bir komedidir, yara sarmada bile sınıfta kalma durumudur. Batman derhal afet bölgesi olarak ilan edilmeli ve insanımıza sahip çıkılmalıdır.

Bölgede yaşananlar, ülkemizin afetlere karşı acil eylem planı olmadığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Yerel ve merkezi yönetimin çalışmalarda koordinasyonsuzluğu bir kez daha açığa çıkmıştır.

Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşmesi takdir-i ilahi değildir.

Doğa olaylarının doğal afetlere dönüşümü engellenebilir bir olgudur. Yeter ki bilimin ve teknolojinin gereği yapılsın.

Biz mühendis, mimar ve şehir plancılarının bilgi, birikim ve deneyimi, insan hayatının korunma ve sağlıklı devam ettirilmesi yolunda değerlendirilmelidir. Biz bugün burada ülke kamuoyuna bunu deklere etmek üzere bir araya geldik. Merkezi ve yerel yönetimler insan odaklı politikaları vakit geçirmeden uygulamak yükümlülüğü ile karşı karşıyadır. Türkiye'nin bu potansiyeli vardır. İş, bu potansiyeli açığa çıkartacak politik tercihleri belirleyici ve yönlendirici noktaya taşımaktan geçmektedir.

TMMOB BÖLGE BİLEŞENLERİNİN

31 Ekim-2 Kasım Tarihleri Arasında Yaşanan

Sel Felaketiyle İlgili Hazırladığı Ön İnceleme ve Değerlendirme Raporu

Bölgemizde son bir hafta içinde sağanak yağışın yol açtığı sel felaketi, Odalarımızın etkinlik alanı bulunan kentlerden, Diyarbakır, Batman, Şanlıurfa ve Mardin illerinde ve Cizre ilçesinde faciaya dönüşmüştür. Bunun sonucunda; 41 insanımız yaşamını yitirmiş, yüzlerce ev ve işyeri, binlerce hektarlık ekili arazi ve kilometrelerce yol, sular altında kalmış, yüzlerce hayvan telef olmuş ve yüzlerce ev kullanılamaz hale gelmiştir.

Sel felaketi yaşanan kentlerde, böylesine ağır ve acı dolu bir tablonun ortaya çıkmasının en önemli sebebi; son 20 yılda yaşanan çatışmalı ortamda, güvenlik ve asayiş nedeniyle yaşanan zorunlu göçün yol açtığı çarpık kentleşmedir. Sel felaketinin ve ölümlerin yaşandığı yerler incelendiğinde; göçün yol açtığı çarpık yapılaşmaya bağlı olarak, insanların dere yataklarını, tarım arazilerini ve taşkın kanal kenarlarını yaşam alanı olarak seçtiklerini görüyoruz.

Köyleri yakılan ve boşaltılan, tüm mal varlıklarını kaybeden, üretimden koparılan bu yoksul insanlar, büyük bir çaresizlik içinde göç ettikleri şehirlerde, kenar semtlere ve güvenli olmayan bölgelere yerleşmiştir. Ve ne yazık ki; yetkililer buna seyirci kalarak, faciaya davetiye çıkarmıştır. Barınma en temel insani ihtiyaçtır. Anayasal güvence altına alınan bu hakkın sağlanamadığı ortadadır. Yoksul ve çaresiz insanları, bu alanlarda yaşamaya iten anlayış, sosyal felaketi doğal felakete çevirmiştir. Bu durumun korkutucu olan bir diğer boyutu ise dere yataklarına kamu binalarının (yatılı okul vb.) inşa edilmesidir. Çınar ilçesinde yaşanan bu örnek bile insan hayatına verilen önemin göstergesidir.

TMMOB Bölge Bileşenlerinin Teknik İnceleme Komisyonları oluşturarak, Diyarbakır (Çınar, Bismil), Şanlıurfa, Batman ve Mardin illeri ve Cizre ilçesinde incelemelerde bulunularak, yapılan ön inceleme doğrultusunda, aşağıda belirtilen hususlar komisyonlarca tespit edilmiştir.

Diyarbakır İli

31 Ekim - 2 Kasım 2006 tarihlerinde Diyarbakır ilinde meydana gelen taşkınlarda, 14 kişi Bismil ilçesinin köyünde, 3 kişi de Çınar ilçesinde olmak üzere; toplam 17 kişi hayatını kaybetmiştir. Taşkınlardan, en fazla, Çınar ve Bismil ilçeleri etkilenmiştir. Çınar ilçe merkezinde yaptığımız incelemelerde; Cumhuriyet Mahallesi'ndeki Taşkın Deresi'nin imara açıldığı öğrenilmiştir. Belediye ile yapılan görüşmelerde, bu derenin, İller Bankası tarafından 1975 yılı onaylı imar paftaları ile imara açıldığı tespit edilmiştir. Bu durum, teknik olarak büyük bir hatadır. Yine aynı dere yatağının ortasına, 1994 yılında Yatılı İlköğretim Bölge Okulu inşa edilmiştir. Okul yatakhane ve idare binaları arasından dere geçmektedir. Taşkın esnasında, yatakhane binaları tamamen sular altında kalmıştır, 150 öğrencinin o saatte etüt de olması, can kaybını önlemiş, büyük bir facia şans eseri yaşanmamıştır. Açıkça görülüyor ki, okulun buraya yapılmasında yetkililerin ihmali vardır. Çınar'daki YİBO'nun Eğitim ve Öğretime kapatılarak tekrar açılmaması gerekmektedir. Taşkın Deresi etki alanındaki yapıların boşaltılarak, oradaki insanların maddi ve manevi kayıplarının karşılanması ve başka yerde iskan edilmeleri gerekmektedir. İlçede ölümlerin yaşandığı derenin üstüne konut yapılması ve gelen rusubat vb. ile tıkanan ve yetersiz olan karayolu menfezinin memba tarafından şişen ve kabaran suların 7-8 metre yükselmesiyle

tüm çevresine (yaklaşık 100 konut hasar görmüştür) zarar vermiştir. Özellikle imar alanlarında projelendirilen menfez hesabında, Ø10 (10 yıllık tekerrür debisi) yerine Ø 100 seçilmesi gerekmektedir. Afet esnasında Diyarbakır-Mardin karayolu Çınar geçişi ulaşıma kapanmıştır.

Bismil ilçesinde meydana gelen taşkında da, büyük tahribatlar yaşanmış, binlerce hektar ekili alan ve hasatı bekleyen arazi sular altında kalmıştır. Diyarbakır-Bismil karayoluna, yoğun rusubat ve tarım arazilerinden gelen malzemeler büyük zarar vermiştir. Yine, Tepe beldesi ve diğer köylerin ulaşımını sağlayan yollar da büyük oranda zarar görmüştür.

Diyarbakır ili genelinde ekili halde bulunan yaklaşık 622.000 dekar pamuk tarlalarındaki ürünün %60 ına yakınının zarar gördüğü ayrıca 3.972.087 dekar buğday alanlarının %30 unun ekilen tohumun selden dolayı zarara uğradığı tahmin edilmektedir.

Şanlıurfa İli

1 Kasım 2006 tarihinde Şanlıurfa ili genelinde başlayan sağanak yağış sonucunda, merkez ilçeye bağlı birçok köyle, Siverek, Hilvan, Ceylanpınar ve Harran ilçelerine bağlı birçok yerleşim birimi zarar görmüştür. Resmi açıklamalara göre; 4, yerel kaynaklara göre ise kayıplarla beraber 10'a yakın insan hayatını yitirmiş, yüzlerce ev ve hayvan zarar görmüştür. Selden etkilenen yerlerde okullar tatil edilmiş, vatandaşlar güvenli alanlarda konaklamak üzere bölgeden uzaklaştırılmıştır. Şanlıurfa-Mardin karayolu trafiğe iki gün, Mardin- Diyarbakır karayolu trafiğe iki gün, Şanlıurfa –Diyarbakır Karayolu trafiğe beş gün kapalı kalmış ve birçok hasta yollarda mahsur kalmıştır.

Şanlıurfa ili kuzeyde Karacadağ eteklerinde 600'lü kotlarda (Siverek-Hilvan), merkezde 520'li kotlarda, Harran Akçakale de ise güneyde 400'lü kotlardadır. Kent merkezinde üst kotlardaki derelerden beslenen iki büyük dere

mevcuttur. (Karakoyun ve Culap dereleri) Bu dereler, Harran ovaları sulamalarının ana tahliyesini oluşturan büyük tahliyeler ile suyu taşıyarak, Suriye'ye iletmektedir.

DSİ tarafından kent merkezinde ıslah çalışmaları yapılmakla beraber, üst kotlarda yer alan Karaköprü Deresi ıslah edilmemekte ve Karaköprü Belediyesi'nce imara açılmış durumdadır. Her an felaket ile karşı karşıyadır, bu dere yatağının tetiklediği heyelan bölgesinde ise yapılaşma hızla devam etmektedir. Bütün uyarılarımız sonuçsuz kalmıştır.

Sellerin nedenine gelecek olursak; lokal derelerin üzerindeki yol geçişlerinin üzerindeki menfezlerin yetersiz kesitlerde oluşu, ana dere yataklarında yoğun rusubatlanma sonucu, dere yatağının daralması, güvenlik nedeni ve su politikaları gereği, Suriye sınırındaki dere geçişlerinin tam açık olmayışı etkilenmeyi arttıran sebeplerin başında gelmektedir.

Ceylanpınar ilçesinde oluşan sel felaketi, ilçe sınırları içerisinden geçen Cırcıp Deresi üzerindeki yol geçişlerinin altına küçük çaplı büzler döşenmesi ve Suriye sınır geçişinin güvenlik nedeniyle daraltılmasının, taşkınlara yol açtığı tespit edilmiştir. Yapılaşmanın da standartlara uygun olmaması, sorunların katlanarak artmasına sebebiyet vermiştir.

Şanlıurfa - Mardin Karayolunda ise DSİ tarafından yapılan sulama projelerinin tamamlanamaması, çalışma yapılan kısımlarda geniş kapsamlı düşünülememesi, doğal dere yatakları ile projelerin entegre edilememesi ve menba mansap şartlarının yaratılamaması da sorunu tetiklemiştir.

Siverek ilçesinde ise benzer sebepler ve Hacıkamil Deresi üzerindeki Bağlamanın işlevsel kullanılamaması, Karayolları tarafından bu dere üzerine yapılan köprü ayaklarının altının sızlıkla dolması, rusubat birikmesi ve bu bölgede çok dik bir düşey kurb ile yolun inşa edilmesi sorun yaratmıştır.

Harran ilçesinde, ana tahliye ve yedek tahliye kanallarının havza hesaplarının yeniden irdelenmesi gerekmektedir. Vatandaşın harici müdahale ile yol yapmaya ve dere yatağını tarım arazisi gibi kullanmasına izin verilmemelidir. Harran'daki sorun da bu gibi sebeplerden kaynaklanmaktadır.

Yukarıda adı geçen ilçelerde yaptığımız incelemeler sonucunda saptadığımız nedenler kısaca şöyledir:

1. Sağanak yağışın, yoğun ve sürekli olması,
2. Dere yataklarının ve tahliye kanallarının havza drenaj hesaplarının yetersizliği ve genelin havza drenaj planının yeterli olmayışı,
3. Yerel yönetimlerin, dere yataklarına bilinçsiz müdahalesi, projersiz yol geçişleri (menfezler) inşa etmesi,
4. Yerel yönetimlerin, dere yataklarında ve etki alanında yapılaşmaya izin vermesi,
5. Kaymakamlıkların eline teslim edilen Köydes Projelerinde yetersiz teknik kadrolar yüzünden projeler ve uygulamalarındaki yanlışlıklar,
6. Yerleşim yerlerinin felaketlerden korunması için dere yataklarını ıslah edilmesi, Karayolları tarafından yaptırılan yol ve sanat yapılarında en olumsuz koşulların düşürülmesi, yıllık bakım ve onarımların düzenli yapılması, rusubat temizliği ve gerekli güçlendirmelerin yapılması gereklidir.

Mardin İli

Mardin merkez ve ilçelerinde meydana gelen taşkınlar neticesinde; 486 konut, 9 bin 592 dekar tarım arazisi, 205,5 km yol, 26 adet menfez, 21,2 km kanalizasyon hattı hasar görmüş ve 500 civarında hayvan telef olmuştur. Mardin-Savur, Mardin-Şenköy, Sürgücü-Savur karayolu, taşkınlar neticesinde büyük hasar görmüş, ulaşımına kapanmıştır. Özellikle kırsal kesimde, tarım arazileri (üzüm bağları) yerle bir olmuştur. Kızıltepe, Derik, Savur, Midyat, Nusaybin, Ömerli, Mazıdağı ve Yeşilli'de büyük tahribat yaşanmıştır.

Batman İli

31 Ekim 2006 tarihinde başlayan ve iki gün süren sağanak yağış sonucunda, meteorolojik verilere göre, m² başına 87 kg yağış düşmüştür. Bu yağış neticesinde; doğal afet yaşanmıştır.

Yağan yağışlar Batman'ın güneydoğusundaki Raman Dağı ile kuzeydoğusundaki Kır Dağı'nın arasında kalan yaklaşık 150 km²'lik havzada, Batman kent merkezinden Batman Çayı'na kodu itibariyle, İluh Deresi üzerinden Batman Çayı'na akmaktadır. İluh Deresi'nin uzunluğu 4 km, genişliği ortalama 10m ve yüksekliği ortalama 3,40m'dir. Derenin 20 metre sol ve sağında ortalama 2 metre yüksekliğinde su taşmıştır. İluh Deresi'nin sağ ve solunda bulunan 10 mahalle sel afetinden ciddi bir şekilde etkilenmiştir. Ayrıca şehir merkezindeki 9 mahallede su baskınları yaşanmıştır.

Kriz Merkezi'nden, 5 Kasım 2006 tarihinde edinilen bilgiye göre;

Afetten Etkilenen Mahalle Sayısı :19

Etkilenen Nüfus	:62.851
Can Kaybı	:10 ölü, 13 yaralı
Gezilen Bina Sayısı	:5400
Tespit Edilen İşyeri Sayısı	:485
Ağır Hasarlı Bina Sayısı	:512
Orta Hasarlı Bina Sayısı	:719
Hafif Hasarlı Bina Sayısı	:204

Batman İlinde bundan sonra böyle bir felaketin yaşanmaması için yapılması gerekenler şunlardır:

- İluh Dere yatağının sağ ve solunda bulunan yerleşim alanlarının tahliye edilerek, mağdur vatandaşlara yeni yerleşim alanlarında konutlar üretilmesi,

- Batman Belediyesi'nin ihale aşamasında olan Büyük Altyapı Projesi, yağın son yağış miktarları göz önüne alınarak, gözden geçirilmesi,
- Taşkına maruz kalan alandaki yapılaşmanın boşaltılması. Batmanda zemin yapısı daha sağlam olan dolayısıyla depremsellik açısından daha uygun olan aynı zamanda taşkın riski en az olan Batı Raman ve Kıra dağları yeni yerleşim alanları olarak düzenlenerek taşkına maruz kalan insanların bu alana yerleştirilmesi.

Cizre İlçesi :

Şu anki mevcut durumu ile yağmur kuşaklama kanalı (özellikle Değt köprüsü ile Cudi mahallesi arasında kalan kısım) yaz aylarında , açık kanalın etrafındaki evlerden kanala aktarılan kanalizasyon sularının kanalda birikimi sonucunda oluşan , göletler bataklık halini almış , oluşturduğu sağlıksız ortam ve (açık oluşu nedeniyle) tehlike ; Cudi mahallesi sakinlerinin sağlığını ciddi şekilde tehdit etmeye başlamıştır. Kış aylarında tepelerden inen yağmur suları açık kanalın taşmasına, dolayısıyla sel felaketlerine ve taşkınlara sebep olmak suretiyle çevre sakinlerini büyük maddi kayıplara uğratmaktadır. Bu nedenle bir an önce kuşaklama kanalının yapılması gerekmektedir.

DOĞAL AFET YAŞANAN BÖLGEDE GENEL OLARAK YAPILMASI GEREKENLER

Oda Komisyonumuz, sel felaketinin yaşandığı bölgede yaptığı incelemeler sonucunda, yapılması gerekenleri şöyle özetlemiştir:

1. Taşkınların yaşandığı yerlerin mevcut altyapı ile elektrik, su vb. yaşamsal ihtiyaçların karşılanamayacağı geçicilerde olsa iskan edilemeyeceği gerçeğinden hareketle bu alanların boşaltılarak bir an önce Afet Bölgesi kapsamına alınması gerekmektedir
2. Hükümet doğal afetlerle her şeyini kaybetmiş bu insanların, Sosyal Devlet olmanın ve Anayasal hakları gereği, fen

ve teknik şartlara haiz konutlara yerleştirerek asli görevini yerine getirmelidir.

3. Yerleşim yeri olarak tespit edilen taşkın alanının boşaltılması, can ve mal kayıplarına uğrayan insanların zararlarının karşılanması gerekmektedir.
4. Yaşanan seller sonucu tarım arazilerinde meydana gelen zararların ve hayvan kayıplarının gerçekçi tespitler yapılarak karşılanması gerekmektedir.
5. Zarar ve ziyan tespitlerinin konusunda uzman kişiler tarafından ve mağduriyete meydan vermeyecek şekilde yaptırılması gerekmektedir.
6. Tarım sigortaları uygulamaları başlamasına rağmen yoksul çiftçinin primlerini ödeyememelerinden dolayı sigorta kapsamına girmeyen çiftçilerin mağduriyetleri devlet tarafından karşılanmalıdır.
7. İmara açılacak alanlarda, her şeyden önce jeolojik ve jeo-teknik raporlar hazırlanmalı ve buna uygun yapılaşma sağlanmalıdır. Bu alanlar, altyapı hizmetleri tamamlandıktan sonra imara açılmalıdır.
8. Yol, kanalizasyon, içme suyu, köprü, menfezler, yağmur suyu vb. altyapı hizmetlerinin doğru yapılmış projelerle hayata geçirilmesi gerekmektedir.
9. Afetlerden etkilenmiş insanların, özellikle çocukların, rehabilitasyon merkezlerinde tedavi edilebilmesi için olanak sağlanmalıdır.
10. Bir başka afet olmadan, merkezi ve yerel yönetimlerin birlikte çalışmasını sağlamak amacıyla, kent bileşenlerini içine alan afet koordinasyon merkezleri kurulmalıdır. Bu konuda hemen harekete geçilmesi için düzenlemeler yapılmalı, özellikle bu tür afetlerden etkilenecek risk bölgeleri, bu merkez tarafından tespit edilmelidir.
11. Dere yatakları, fay hattı geçen bölgeler ve baraj havzaları, imara hiçbir koşulda açılmamalıdır.

JEOTERMAL ENERJİ VE AYDIN'DAKİ GELECEĞİ SEMPOZYUMU YAPILDI

TMMOB Aydın İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen "Jeotermal Enerji ve Aydın'daki Geleceği Sempozyumu" 30 Kasım-1 Aralık 2006 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Sempozyumun açılışında, sırasıyla TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Metin Albeyoğlu, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Aydın Belediye Başkanı İlhami Ortekin, Aydın Milletvekilleri Özlem Çerçioğlu, Ahmet Rıza Acar, Semiha Öğüş, Kütahya Milletvekili Sanayi Ticaret ve Enerji Komisyonu Başkanı Soner Aksoy ve Aydın Vali Yardımcısı Nurdoğan Kaya birer konuşma yaptılar.

400'ü kayıtlı delege olmak üzere 600'e yakın kişinin katıldığı açılış töreninde, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu tarafından Soner Aksoy'a katkıları için bir teşekkür plaketi verildi.

Üç gün süren sempozyumda, konunun uzmanları tarafından 13 bildiri sunuldu ve 1 Aralık 2006 tarihinde "Jeotermal Gelişimde Roller ve Sorumluluklar" konulu bir panel gerçekleştirildi. Sempozyum kapsamında düzenlenen sergiye ise 16 firma katıldı.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı açılış konuşmasında şunları söyledi:

Hepimiz biliyor ki; mühendislik, bilim ve teknolojiyi insanla buluşturan bir meslek. Bizim örgütümüz TMMOB; odağında, öznesinde insanın olduğu bir mesleğin uygulayıcılarının örgütü. İnsan odaklı olmasından dolayı, bizim mesleğimiz onurlu bir meslek ama bir o kadar da sorumlulukları olan bir meslek. Dolayısıyla bu mesleğin örgütünün, TMMOB nin de sorumlulukları ona göre fazlaşıyor.

Biz, bir yandan insana ve insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı çıkıyoruz, öte yandan da insana ve insanlığa olan sorumluluklarımızı biliyoruz ve sorumluluklarımızın gereklerini yerine getirmeye çalışıyoruz. Bir yandan da üyelerimizi haklarının elde edilmesine, taleplerinin gerçekleşmesine yönelik çabalarda bulunuyoruz.

Öte yandan, sorunlarımızın, toplumun ve halkın sorunlarından ayrı tutulamayacağını da biliyoruz. Sıkıntılı, sancılı, sorunlu bir ülkede yaşıyor olmanın tüm sonuçları mühendis kimliğimizle birlikte, yurttaş kimliklerimiz dolayısıyla ile gene bizi buluyor. Bunun için yazdıklarımızın sonunda, kamuoyuna duyurularımızın sonunda mutlaka "kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" diyoruz.

Burada bu gün başlattığımız etkinliğimize katılımınızdan dolayı hepinize, düzenlenmesini sağladıkları için Aydın İl Koordinasyon Kurulumuza ve emeği geçenlere öncelikle teşekkür ediyorum.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve tüm ilgili bağlı odalarının gündeminde enerji sorunları ile çözüm yolları hep birinci sırada olmuştur. Çalışma dönemlerinde tüm birimlerimizde enerji tüm yanları ile tartışılmakta, biriktirilener üyelerin ve kamuoyunun gündemine taşınmaktadır.

Ülkemizin enerji gereksinimi esas olarak petrol, doğalgaz ve kömür gibi birincil enerji kaynaklarıyla karşılanmakta olup,

özellikle petrol ve doğalgazda ise tam bir dışa bağımlılık yaşanmaktadır.

Öte yandan biliyoruz ki; emperyalist ülkeler başta Ortadoğu'da olmak üzere dünya petrol ve doğalgaz kaynaklarına yönelik ülke işgallerini de içerebilen paylaşım savaşlarını sürekli gündemde tutabilmektedir. Gene dünyada serbest piyasa ekonomisi adı altında enerji üzerine spekülasyon oyunları oynanabilmektedir.

Bizde de küresel sermayenin açık, tek pazar hedefiyle örtüşen ve yine ulusal yürütmenin dışında "özerk" kurullarla şekillendirilen bir küresel enerji politikasına bütünleşmeye çalışan "garip" bir enerji sektörümüz var.

Türkiye'de enerji sektörü, finansman ve teknoloji alanlarında zaten var olan bağımlılık ilişkileri ile birlikte, yeni düzenlemelerle; niteliksel bir dönüşüm geçirmektedir. Doğrudan çok uluslu sermayeye tümüyle bağımlı hale gelme durumu ile karşı karşıyayız. Yap-İşlet-Devret, Yap-İşlet gibi finansman modelleri ve işletme hakkı devirleriyle, yapılan özelleştirmeler ile, tahkim yasasıyla, yürüten bir durum söz konusu. Dünya Bankası'nın dayattığı yapısal uyum düzenlemeleri, bölgedeki enerji kaynaklarına yakınlık, AB ile ilişkiler, enerji sektöründe uluslararası unsurların ağırlığını artırırken; bu dış faktörler karşısında ülkenin ve ülke insanının ihtiyaçlarını öne çıkaran politika ve programlar daha da önem kazanmaktadır.

Aslında geçmişte ve günümüzde yaşananlardan ders çıkarmak, merkezi ve stratejik bir planlama ile geleceği kurgulamak gerekmektedir. IMF, DB gibi küresel sermaye kurumları ötelenerek; kamunun sanayi, ekonomi, ulaşım, tarım, çevre, dışişleri birimleri ile üniversitelerin ilgili birimleri, elbette ki TMMOB başta olmak üzere meslek ve emek örgütleri ile bir araya gelerek, her bakımdan ülkeye özgün, ülke koşullarını gören bir noktadan merkezi ve stratejik bir planlamaya gidilmelidir. Bu planlama enerjinin üretim sürecinden dağıtım sürecine kadar süreklilik

ve bütünlük göstermeli ve kamu eliyle doğal tekel yapısı içinde değerlendirilmelidir. Ve yine bu plan ve program; gelecek dönemleri de bağlamalıdır.

TMMOB enerji konusunda özetle şunları söylüyor: Enerji kaynaklarına yönelik potansiyelimiz gerçekçi bir yaklaşımla ortaya konulmalıdır. Kömür ve petrol aramalarına önem verilmeli, kaynak ayrılmalıdır. Jeotermal potansiyelimiz özellikle sanayi, konut, tarım ve turizmde ivedilikle değerlendirilmelidir. Talep tahminleri gelişmiş ülkelerin modellerine göre değil ülkemiz özgün koşullarına göre geliştirilecek modellere göre yapılmalıdır. Rüzgâr, biomas-biokütle ve güneşe yönelik gelecek kurgusu mutlaka yapılmalı, toplam elektrik enerjisi içindeki payları süreç içerisinde arttırılmalıdır. Özellikle güneş enerjisine yönelik şimdiden bütçeden AR-GE çalışmaları için pay ayrılmalıdır. Yıllar itibarıyla ithal enerji kaynaklarına bağımlılık aşağı çekilmeli, yeni doğalgaz kontratları yapılmamalıdır. Verimlilik, etkin kullanım ve tasarruf enerji projeksiyonları içerisinde yer almalıdır. Kayıp-kaçaklar OECD ortalamalarına çekilmelidir. Öz kaynakların (finansman kaynaklarının ve rezervlerin) en iyi şekilde değerlendirilmesi temel ölçüt alınarak, ülke düzeyinde enerjinin öncelik ve gereksinimlerinin tartışılıp, üzerinde tüm kesimlerce uzlaşılan enerji plan ve politikaları belirlenmelidir. Enerji üretiminde ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir. Ülkemizde güneş, rüzgâr, jeotermal, biyogaz, biokütle, hidrojen vb. enerji kaynaklarının, şu an yeterince değerlendirilmeyen mevcut potansiyelleri, verimli bir şekilde değerlendirilmeli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi için düzenlemeler bir an önce yaşama geçirilmelidir. Tüketim ve üretim projeksiyonları sağlıklı saptanmalı ve nesnel ölçütlerle modeller geliştirilmelidir. Enerji güvenliğini sağlayacak politikaların geliştirilerek uygulanması, denetlenmesi ve çevrenin korunması katılımcılığı teşvik eden şeffaf yönetimler eliyle yapılmalıdır. Teknik ve ekonomik fizibilite, çevre etki değerlendirme, teknoloji seçimi, yatırım, işletme aşamaları ve tüketici bilincinin yükseltilmesi için her seviyede kadroların yetiştirilmesi ve sürekli eğitimi şarttır. Çevre koruma ve enerji tasarrufu bilinci geliştirmeye ilköğretimden başlanmalıdır. Üniversitelerde, kamuda ve özel sektörde teknoloji geliştirme amaçlı araştırma- geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

JEOTERMAL GELİŞMEDE ROLLER VE SORUMLULUKLAR PANELİ

Sempozyum kapsamında, 1 Aralık'ta "Jeotermal Gelişmede Roller ve Sorumluluklar Paneli" gerçekleştirildi. Panelde, TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi İlker Ertem, "Jeotermal Gelişmede Üniversite ve Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü ve Sorumlulukları" üzerine bir konuşma yapan enerjinin, TMMOB'nin çalışma programlarında en önemli konulardan biri olduğunu söyledi. TMMOB'nin ülkenin enerji gereksinimi ve kullanımına yönelik bilgileri yorumlayarak, ilgililerin ve toplumun bilgisine sunmayı, toplumsal sorumluluklarının gereği olarak gördüğünü kaydeden Ertem, bu alanda yapılan yayınlar, düzenlenen kongre, sempozyum, seminer ve kurs çalışmalarını anlattı.

Konuşmasında, Aydın ilinin jeotermal potansiyeline de değinen İlker Ertem, şunları söyledi:

"Ülkemizdeki kullanımını değerlendirerek jeotermal kaynaktan bahsederken tanımladığımız daha çok hidrotermal bir kaynaktır. Yani akışkan su ve/veya su buharı olan bir kaynaktır. Jeotermal enerjinin nasıl kullanılacağını kaynağın fiziksel ve kimyasal özellikleri belirler. Aydın ili sınırları içinde yapılan araştırmalar sonucu ulaşılan bilgiler elektrik üretimi ve doğrudan kullanıma uygun jeotermal kaynakların bulunduğunu ortaya koymuştur. Aydın ili sınırlarında bulunan kaynaklar yeni araştırmalarla geliştirilebilir özellik taşımaktadır. Bilinen özellikleri göz önünde bulundurularak kaynaktan yararlanma alternatifleri belirlenmeli yöre halkının ve toplumun yararına kullanılmalıdır. TMMOB enerji üretiminde ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmesini tüm çalışmalarında dile getirmektedir. Aydın ili sınırlarında bulunan jeotermal kaynaklar; elektrik üretimi, konut ve işyerlerinin ısıtılması, sanayide ve tarımda kullanıma olanak veren planlamalar ve uygulamalarla toplumsal faydaya dönüştürülmelidir. Jeotermal enerjinin ekonomik ve kullanılabilir bir kaynak olarak sürekliliği bilimsel bilgilerin doğru kullanılması, uygun ve yeni teknolojik yatırımların yapılması ile olanaklıdır. Yanlış kullanım, hatalı uygulamalar; kaynağın ekonomik olmasını ortadan kaldırmanın dışında kullanılamaz hale gelmesine de neden olur"

Arama, teknik ve ekonomik fizibilite, çevre ve etki değerlendirme, teknoloji seçimi, yatırım ve işletme aşamaları ile ilgili kişilerin sürekli eğitiminin önemini de vurgulayan İlker Ertem, TMMOB'nin bu alanda üzerine düşen görevi yerine getirdiğini söyledi.

TMMOB'nin "Jeotermal Kanunu" tasarısı ile ilgili görüşlerini de dile getiren Ertem,

"Jeotermal Kanunu tasarısı meclis komisyonundan geçtiği şekli ile tüm sorunlara çözüm getirmemekle birlikte yasalaşmasını istediğimiz bir tasarıdır. Tasarı, eleştiriler dikkate alınarak düzenlenebilir. Bu yasa çıkmadan saha devri ve kuyu kullanımına yönelik tasarruflarda bulunulmamalıdır" dedi. Ertem, TMMOB'nin jeotermal kaynakların işletilmesi, toplumsal fayda sağlaması için gerekli düzenlemelere teknik destek vermeye hazır olduğunu da söyledi.

Ertem konuşmasını şöyle sürdürdü:

"İki gün süren toplantıda bilim insanları, araştırmacılar konu ile ilgili teknik bilgileri dile getirdiler. Milletvekilimiz Sayın Soner Aksoy, V. Enerji Kongremizdeki konuşmasından farklı olarak nükleer enerjiden yararlanmanın gerekli olduğundan bahsettiler. TMMOB olarak nükleer teknolojiye karşı değiliz. Ancak nükleer santrallerden elektrik üretilmesine karşıyız. Ülkenin buna ihtiyacı yoktur. Hele hele Aydın'ın hiç ihtiyacı yoktur. Aydın'da, yapılacak veya bu salonda yapılacak oylamada nükleer enerjiye 'hayır' deneceği muhakkaktır. Demokrasiye inanıyorsak, demokrasi ile yönetilelim diyorsak, ülkede referandum yapılmalıdır. Yok meritokrasi diyorsak o zaman konunun uzmanları, üniversiteler, doktorlar ve mühendisler arasında bir referandum yapılabilir."

TMMOB'DEN MİLLETVEKİLLERİNE "CARGİLL" MEKTUBU

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, tarım arazileri üzerinde izin alınmadan kurulan tesislere, işlemlerini tamamlamaları için ek süre verilmesini sağlayacak yasa değişikliği teklifinin TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu'nda kabul edilmesi üzerine milletvekillerine açık mektup göndererek, "Bir sermaye şirketi lehine, yargı kararlarına karşın özel bir düzenleme yapmanın, her şeyden önce hukuk devletine ve yasama organının saygınlığına zarar vereceği açıktır. TBMM'nin saygın bir vekili olarak Milletvekili sorumluluğuyla hareket edeceğinizden kuşku duymak istemediğimizi bilginize sunmak istedik" dedi.

MİLLETVEKİLLERİNE AÇIK MEKTUP

20 Ekim 2006 tarihli gazetelerde yer alan haberlere göre, TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu, tarım arazileri üzerinde izin alınmadan kurulan tesislere, işlemlerini tamamlamaları için ek süre verilmesi teklifini kabul etmiştir. Bunun nedeni ise, Cargill hakkında Danıştay 10. Daire tarafından verilen yürütmenin durdurulması kararıdır.

Sayın Milletvekili,

Yürütmenin, yasalara ve yargı kararlarına aykırı olarak üzerinde sanayi tesisi kurulmasına ve işletilmesine göz yumduğu bir konunun, yargı denetimi dışına çıkarılması için yasama işlemi yapması, demokrasinin dayanağı olan kuvvetler ayrılığı ilkesine, Anayasa'nın 2. maddesindeki "hukuk devleti" ilkesine ve Anayasa'nın 138. maddesine aykırıdır.

Hukuk devletinden ne anlaşılacağı konusunda Anayasa Mahkemesi'nce 06.07.1995 günlü, 1994/80 Esas, 1995/27 sayılı kararda "Hukuk devleti, tüm işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu bilen, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri ile Anayasa'nın bulunduğu bilincinden uzaklaşmayan devlettir" biçiminde tanımlanmıştır. Bu belirlemeler karşısında hukuk devletinin gerçekleştirilmesi yalnızca idari yargı kararlarıyla sağlanamaz, yasama organının da bu gereklere uygun hareket etmesi gerekeceği açıktır.

Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrası, "yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez" hükmü, yargı kararlarına aynı zamanda yasama organının da uyması gerektiğini emretmektedir. TBMM Tarım ve Köyişleri Komisyonu'nun teklifinin yasalaşması halinde, yasama organı, yargı kararının uygulanmasını önlemiş olacaktır.

Yürütmenin yargı kararlarına uyması ve bu kararların gereklerine göre işlem ya da eylemde bulunmak zorunda olması aynı zamanda "hukuk devleti" ilkesinin de bir gereğidir. Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan bu ilke karşısında idarenin mahkeme kararlarını "aynen" ve "gecikmeksizin" uygulamaktan başka bir seçeneği bulunmamaktadır.

Anayasa ve yasal düzenlemeler karşısında, yasama ve yürütme organının yargı kararlarını uygulamama gibi bir yetkisi olmamasına karşın, yetkili yargı merciince verilmiş olan yargı kararını ortadan kaldıracı bir yasanın kabulü halinde fonksiyon gaspına neden olunacaktır.

Cargill firmasının sorununun çözümü için, ABD Başkanı'nın ve IMF'nin devreye girmesi kamu yararı açısından ve hukuk devletinde kabul edilebilecek bir durum değildir.

Bir sermaye şirketi lehine, yargı kararlarına karşın özel bir düzenleme yapmanın, her şeyden önce hukuk devletine ve yasama organının saygınlığına zarar vereceği açıktır. TBMM'nin saygın bir vekili olarak Milletvekili sorumluluğuyla hareket edeceğinizden kuşku duymak istemediğimizi bilginize sunmak istedik.

Saygılarımla

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ

CARGİLL YASASI VETO EDİLMELİDİR!

- Cargill, Bursa'da "Tarımsal Niteliği Korunacak" alan üzerinde 1998 yılında fabrikasını kurar.
- Cargill'e yapı ruhsatını veren Valiliğin işlemine karşı dava açılır ve ruhsat iptal edilir.
- Yargı kararını konusuz bırakmak için Bakanlık devreye girer ve tarım arazisi "Tarımsal Sanayi Amaçlı Alana" dönüştürülür.
- Bu işleme karşı da dava açılır ve işlem yargı yerince iptal edilir.
- Bu kez Bakanlar Kurulu devreye girer ve bu alan 2005 yılında "Özel Endüstri Bölgesi" ilan edilir.
- Bakanlar Kurulu'nun kararına karşı Birliğimiz dava açar ve Danıştay, yürütmenin durdurulması kararı verir.
- Siyasal iktidar bu kez Yasama Organını devreye sokar. Siyasal iktidarın isteği üzerine, "Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Yasası"na geçici madde konularak yargı kararları yok sayılır.
- Siyasal iktidarların özetlediğimiz bu tutumu, aslında yargıya yönelik genel yaklaşımın tipik bir yansımasıdır. Hukukun boşluklarından yararlanma ya da bunu başaramadığı noktada doğrudan doğruya yargı kararını hiçe sayma şeklinde özetleyebileceğimiz bu tutum, T.C. Devleti'nin kuruluş ilkelerini oluşturan yasama, yürütme, yargı arasında kuvvetler ayrılığı dengesini sürekli bozmakta ve işlersiz hale getirmektedir.
- Yürütmenin keyfi uygulamalarının hukuka üstün geldiği bütün politik sistemler, eninde sonunda otoriter rejimlere dönüşürler. Cargill olayında, toplumun ve ilgili tüm kurumların hukuk adına ve hukuktan yana göstereceği direnci bu nedenle kritik bir önem taşımaktadır.
- Hukukun üstünlüğünü reddeden yasa, Cumhurbaşkanlığı tarafından TBMM'ye iade edilmelidir.

TMMOB YÖNETİM KURULU

- Çevre Mühendisleri Odası • Elektrik Mühendisleri Odası • Fizik Mühendisleri Odası • Gemi Mühendisleri Odası • Gemi Mak. İşl. Mühendisleri Odası • Gıda Mühendisleri Odası • Harita ve Kad. Mühendisleri Odası • İç Mimarlar Odası • İnşaat Mühendisleri Odası • Jeofizik Mühendisleri Odası • Jeoloji Mühendisleri Odası • Kimya Mühendisleri Odası • Maden Mühendisleri Odası • Makina Mühendisleri Odası • Metalurji Mühendisleri Odası • Meteoroloji Mühendisleri Odası • Mimarlar Odası • Orman Mühendisleri Odası • Petrol Mühendisleri Odası • Peyzaj Mimarları Odası • Şehir Plancıları Odası • Tekstil Mühendisleri Odası • Ziraat Mühendisleri Odası

1 Aralık 2006 tarihinde Birgün, Cumhuriyet ve Evrensel gazetesine verilen ilan

DSİ'DE SÜRGÜNLER SÜRÜYOR! DSİ'DE GÖREV YAPAN TMMOB ESKİ YÖNETİCİLERİ İKİNCİ KEZ SÜRÜLDÜ!

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, DSİ Genel Müdürlüğü'nde yaşanan sürgünlerle ilgili bir basın açıklaması yaptı.

DSİ Genel Müdürlüğü'nde 2003 yılından bu yana geçen süre içerisinde toplam idari personelin % 60'ının tayin ve sürgünlerle yerleri değiştirildi.

DSİ Genel Müdürlüğünü teknik, idari ve personel motivasyonu açısından tümüyle olumsuz bir şekilde etkileyen bu hukuk dışı, subjektif ve keyfi uygulamalar ile 2003 yılından bu yana DSİ Genel Müdürlüğü bünyesinde idari hizmetler de çalışan toplam 524 personel görevlerinden alınarak sürgün edilmiştir.

2003 seçimlerinden hemen sonra değişen DSİ yönetimi, öncelikle kendi yandaşlarının idari görevlere atanmasını ve bu görevlerde yükselmesini sağlayacak bir "Görevde Yükselme Yönetmeliği" değişikliğine gitmiştir. Akabinde öncelikle bütün deneyimli, aydın, demokrat idari personel görevlerinden alınarak taşrada çeşitli bölgelere sürgün edilmiştir.

Bu personelin yerine yapılan atamalarda bilgi ve liyakat hiçbir şekilde dikkate alınmamış, atamalarda siyasetçinin farklı "etki ve bağlantısı" ön plana çıkmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğündeki sürgünlerin en sonuncusu 27 Eylül 2006 tarihinde Etüd ve Plan Dairesinde çalışan TMMOB eski yöneticileri için gerçekleşti.

Daha önce İçmesuyu Dairesi Başkanlığı ve Başkan Yardımcılığı görevlerini yürüten ve sonra bu görevlerinden alınarak Etüd ve Plan Dairesi Başkanlığına tayin edilen TMMOB'nin çeşitli birimlerinde yöneticilik yapmış eski yöneticileri bu kez de bu görevlerinden alınarak Ankara dışına sürgün edilmişlerdir.

DSİ yönetiminin değiştiği 2003 yılının başından 2006 yılı başına kadar geçen süre içerisinde DSİ'deki; toplam idari personelin %60'ı, Bölge Müdürlerinin %100'ü, Daire Başkanlarının %92'si, Şube Müdürlerinin %82'si, Mühendis olarak görev yapan 192 personel görevlerinden alınmış ve büyük bir çoğunluğu sürgün edilmiştir.

Daha sonra sürgün edilen personelin bir kısmı emekli

olmuştur. Sürgün ve yer değiştirmelerden sonra emekli olmayan ve istifayı reddeden personelin büyük bir kısmı idari mahkeme kararıyla geri dönmüş, fakat buna karşılık Genel Müdürlük makamı tarafından eski görevlerine iade edilmemişlerdir. Aradan geçen 3 yıl sonrasında daha önceden görevlerinden alınarak sürgün edilen bu personel ikinci kez sürgün edilmeye başlamıştır.

DSİ Genel Müdürlüğünde 2003 yılından bugüne değin 524'ü idari hizmetler ve 192'si teknik hizmetler sınıfında çalışan toplam 716 mühendis personel tayin yer, değiştirme ve sürgüne uğrayarak mağdur edilmiştir.

Kurulduğu 1954 yılından bu yana su ve toprak kaynaklarımızın geliştirilmesi için büyük yatırımları gerçekleştiren ve su mühendisliği alanında bir gelenek yaratan, ülkemizde su mühendisliği alanındaki bilgi ve deneyim birikimlerinin beşiği olan DSİ Genel Müdürlüğü bu iktidar döneminde uygulanan politikalarla teknik yeterlilik olarak içi tamamen boşaltılmış sadece önüne koyulan reçeteleri uygulayacak bir kurum haline gelmiştir.

TMMOB, DSİ'deki kıyıma varan sürgünlerin bir an önce durdurulmasını istemektedir.

TMMOB, görevden alınan tüm personelin asli görevlerine iadelerini istemektedir.

TMMOB, DSİ'deki bilgi ve deneyim birikimini ortadan kaldıracak idari tasarruflardan uzak durulmasını istemektedir.

TMMOB, bugüne değin yapılan hukuk dışı uygulamaların bunları gerçekleştiren mevcut yöneticilere ve DSİ geleceğine zarar vereceğinin bilinmesini istemektedir.

TMMOB, ülkemizin, mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarları açısından DSİ'deki sürecin yakın takipçisi olduğunu tüm kamuoyunun bilgisine sunmaktadır.

**TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı
Mehmet SOĞANCI**

TÜRKİYE NEREYE GİDİYOR?

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı 28 Kasım 2006 tarihinde Kanaltürk'te yayımlanan Söz Meclisi programına katıldı. Her ayın son salı günü canlı olarak yayımlanan ve gazeteci Tunçay Özkan'ın hazırlayıp sunduğu Söz Meclisi'nin bu ayki konusu "Türkiye Nereye Gidiyor?" idi. Söz Meclisi programına emek ve meslek örgütlerinin başkan veya yöneticileri katılıyor.

Mehmet Soğancı konuşmasında şunları söyledi:

Önce bir konunun altını çizmekte yarar var: Buradaki emek ve meslek örgütlerinin çoğunun, tüm yaşananlara karşı aydınlık bir Türkiye'ye olan inançlarının asla kaybolmadığını, eksilmediğini, onun için bugüne dair durum tespitlerini tüm açıklıkları ile yaptıklarını bilen bir insanım. Ben de böylesi bir örgütü temsil ediyorum. Burada yapılan durum tespitlerindeki amaç, aydınlık bir Türkiye için olması gerekenleri ifade etmek. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği de -her defasında söylüyoruz- insan odaklı bir meslek örgütü, mühendisler ve mimarlar bilim ve teknolojiyi insanla buluşturuyor, sorumlulukları çok fazla. Sorumluluklarımız gereği öncelikle ülkenin gerçek fotoğrafını çekmek durumundayız. Bu fotoğrafta da eksiklikleri ve hataları ifade etmek durumundayız. Bu fotoğrafı da ve bu fotoğrafta iyiden doğrudan yana olması gerekenleri de bilim ve tekniğin ışığında, bilim insanlarının, uzmanların ve örgütün 50 yıllık birikimiyle oluşturduğu görüşleri de kamuoyu ile paylaşmak durumundayız. Onun içinde iki yıllık bir çalışma döneminde 200'e yakın etkinliğimizde meslek alanlarımızla ilgili tarımdan ormana, sanayiden çevreye, ülkenin kimyasından coğrafyasına kadar bütün fotoğrafını çekip, olanı biteni tespit ediyoruz.

Burada söylenenlerin anlaşılabilir hale gelmesi için, Türkiye Nereye Gidiyor? Sorusunun yanıtını bulmak için fotoğrafta görülenleri birkaç cümleyle burada aktarmamız gerekiyor. Daha önceki, geçen yılki programlarda da bu çokça ifade edildi. Kapitalizmin bir kriz döneminin aşılması noktasında dünyada bir yenisünya düzeni kurulduğu ifade edildi sermaye tarafından. Adına onlar yeni dünya düzeni dedi, bizler kapitalist küreselleşme dedik. 80'li yıllardan itibaren dünya böylesi bir düzenin içine sokuldu. Onların ideologları dedi ki, bu düzen insanlara üretim dolu, tüketim dolu, birikim dolu günler getirecekti. O vaat ediliyordu. Çevre sorunu kalmayacaktı, çevreye duyarlı bir dünya düzeni olacaktı. Artık sınırlarımız kalkıyordu, iletişim çağı yaşanacaktı, bilgiye çok çabuk ulaşılabilecekti. Teknolojik, büyük gelişmeler olacaktı. Sınıflar olmayacaktı, sınıf çatışmaları olmayacaktı. Yeni bir dünya düzeni farklı ideolojilerin ve sınıf çatışmalarının olmadığı bir sistem olacaktı. Ama 20 küsur sene geçtikten sonra şimdiki durum ne? Türkiye'de emekten ve halktan yana olanların açıkça tavır aldığı bu kapitalist küreselleşmenin, işçilerin, köylülerin, dar gelirliilerin, memurun, işsiz başına yıktığı iş açıkçası YIKIM oldu.

Yeni dünya düzeni süreci ikili yöntemle işledi bütün dünyada. Yöntemlerden birinin örneği Türkiye, diğerinin örneği Irak'tı. Sisteme uymazsanız Irak gibi ülkelerde, kapitalist küreselleşmenin efendilerinin en efendisi ABD, dünyanın efendisi, gereğini yapar ve bombayla, baskı ve zorla, sizin de ifade ettiğiniz 650 bine ulaşan bir insanı yok ederek sisteme entegrasyonunuzu sağlar. Şu anda

Irak'ta demokrasi var diyorlar. Evet, ABD demokrasisi var: Arkasında 680 bin ölü, yüzlerce çocuk ölüsü olan bir yaşantı. Ölümler giderek artıyor. Biat etme tamamlana kadar da bu sürecek. Bunlar sadece Irak'ta değil, dünyanın her yerinde eğer ABD'ye, evrenin efendisine biat etmezseniz başınıza gelecektir.

Bizim gibi ülkelerde de uyum yasaları gelir başınıza. Ülkemizde de kapitalist küreselleşme düzenine uyum 24 Ocak 1980 kararlarıyla başlatıldı. 12 Eylül hukuku da dâhil, gelmiş geçmiş bütün siyasal iktidarlar ciddi ve başarılı bir şekilde bu programın yapılabilmesi için gerekli düzenlemeleri yaptılar. En başarılısı AKP'dir o ayrı bir iş. En başarılısı, en verimlisi, o uyumu en iyi sağlayan AKP'dir, o ayrı bir şey.

Türkiye'deki sistem işte bu neoliberal politikalar olarak tanımlanan, yeni dünya düzeni olarak söylenen, bizim kapitalist küreselleşme olarak ifade ettiğimiz sürecin, uyumlaştırmanın, entegrasyonun hikâyesidir, Türkiye'nin son yirmialtı yılı.

Baktığımız zaman Türkiye'de bütün demokratik açılımların, AB ile pazarlıklar çerçevesinde yürüdüğünü görüyoruz. Bu ülkenin ekonomisi tümüyle IMF ve Dünya Bankasının denetimindedir. Çıkan bütçe yasaları, ekonomiyle ilgili ne türden ne uygulama varsa ya da bir yasanın çıkarılması sonucunda oluşan yeni durumun bile IMF ve Dünya Bankası talepleri ile gerçekleştiği artık ortalama bir gazete okurunun bile söylediği bir iş. Öte yandan dış politikamız da ABD emperyalizminin direkt direktifleri doğrultusunda şekillenen bir Türkiye.

Neoliberal yasaların yıkım yasaları haline gelmesi eğitimde gözüküyor. Bugün işte 12 Eylül hukukunun devam ettiği bir YÖK var. Ben kendi meslek alanımız itibarıyla söylüyorum, üniversite eğitiminin içine düştüğü durum, demokratik ve özerk üniversitenin olmadığı bir sistem bu şekilde devam edegeldi. Sağlık, tümüyle paralı hale geldi. Kamu işletmeleri sermayeye devredildi, özelleştirme denilen bir bela da geri dönülemez bir durumu getirildik. Türkiye'nin işte bundan sonraki onuncu yılda çok büyümüş tekel güçlerinin Türkiye siyasetine de yol vereceği, kapitalist küreselleşmeye entegrasyon noktasında çok değerli varlıkları ele geçiren sermaye gruplarının da Türkiye siyasetinde ayrıca güç odağı haline geleceğini göreceğiz.

Bizim meslek alanımızda da vahim durumlar yaşandı bu entegrasyon sürecinde. Bunların bazıları ya Meclis gündeminde, ya yasalaştı, ya yasalaşmak üzere. Ama sonuç itibarıyla hiçbirinin odağında insan yoktur. Hiçbirinde emekten ve halktan yana bir bakış yoktur. Sadece sermayenin belli ellerde birikimini gözetin ve gereğini bunun üzerinde gerçekleştiren kurguları vardır. Piyasaları düzenleyeceğiz dedikleri üst kurul yasaları, İmar Yasası, Yapı Denetimi Yasası, Enerji ile ilgili yasaların tamamına yakını, yap-işlet, devir-teslim etme yasaları, tahkim yasaları. Dışa bağımlılık

olayının öznesi yasalar. Ormanlara ilişkin 2B Yasası; veto edildi biliyorsunuz, ama hazır bekliyor, kentsel dönüşüm yasaları, yağma yasaları, işte 2007 bütçesi yasası. Cargil Yasası. Verimli tarım arazileri üzerine her türlü yargı engeline karşı af yasası. Ben en azından bu yasanın Cumhurbaşkanlığı makamından, oradan geçerse Anayasa Mahkemesinden döneceğini düşünüyorum. Bütün toplumu çok yaralayan, hepimizi yaralayan bir yasa. Bu arada bizim mesleğimizi de çok yakından ilgilendiren bir iş oldu mecliste. Yabancıların çalışma iznini düzenleyen yasa da bir değişiklik yapıyor. Mühendis mimar hareketini, Türkiye'nin mühendis mimar birikimini yok eden bir yasa, şu anda komisyonlardan geçti, Meclis Genel Kurulunda sıraya alındı. Buna göre de yabancı menşeli bir okuldan mezun olan herhangi bir yabancı ülke vatandaşının herhangi bir denetim olmadan, bir mühendislik mimarlık denetimi olmadan Türkiye'de çalışma izninin önünü açıyorlar. Hem YÖK'ün denklik belgesini kaldırıyorlar, hem de Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin denetim ve gözetim hakkını elinden alıyorlar. TMMOB ve Mühendislik Mimarlık hakkındaki yasa'da değişiklik yapıyorlar. Bu yasa değişikliği bu ülkenin mühendislik mimarlık yapısına vurulacak en büyük darbedir.

Türkiye Nereye Gidiyor? Biz 14 Ekim'de 15 bine yakın mühendis, mimar Ankara'da Sıhhiye meydanına sağanak yağmur altında alana çıktığımızda Türkiye'nin bu içine düştüğü durumları konu başlıkları altında hep birlikte söyledik. Bu ülkenin mühendis, mimarının -sayı 400 bine gelmiştir- yüzde 25'inin meslek dışı bir işte ya da işsiz çalıştığı bir ortamda yaşıyoruz. Kamuda çalışan mühendis mimarın aldığı ücret, 25 yıllıklardan bahsediyorum, 1100.-YTL. Emekli olan mühendisler, mimarlar mutlaka başka bir işte, kendi mesleklerini yapamadığı noktada başka bir mesleğin işini yapan bir konuma sürüklenmiş bir ortamda yaşıyoruz. Demokratik taleplerimizin hepsini 14 Ekim'de alanda ifade etmiştik. Şimdi zaman kısıtlılığından söyleyemeyeceğim, ikinci turda bunları anlatacağım. Şimdi sonuç itibarıyla bugüne baktığımızda nasıl bir Türkiye istediğimizi ikinci tura bırakarak şunları ifade etmem gerekli: Yaşadığımız, işsizlik, yoksulluk ve yolsuzluğun olduğu bir Türkiye, üretim ekonomisi yerine rant ekonomisinin olduğu bir Türkiye, gericiliğin ve emperyalizme bağımlılığın temel olduğu bir ülke. Biz böyle bir ülkede asla yaşamak istemiyoruz. Bu ülke bu ülkenin insanına böylesi bir yaşam reva değil. Kısacası; bu ülke, bugünün geldiği tablo itibarıyla, bu ülkenin mühendislerinin, mimarlarının, -benim deyişimle- okumuş çocuklarının gözünde iyi bir noktada değil. Geleceğe olan, aydınlık geleceğe olan umudumuzu hiç karartmadan bu tespitleri yaptıktan sonra ne yapabiliriz'i ikinci tura saklayayım, burada bitireyim.

TUNCAY ÖZKAN: İkinci tura sorumu sorarak başlamak istiyorum, okumuş çocuklar Recep Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmalı mı sorusuna ne yanıt veriyorlar? Cumhurbaşkanı olursa darbe olur mu?

MEHMET SOĞANCI: Cumhurbaşkanlığı konusu TMMOB Yönetim Kurulunda konuşulmadığı için bu konuda kişisel görüşlerimi söyleyeyim: Az önce söylediğimiz kapitalist küreselleşme dönemindeki cumhurbaşkanlarına bakıyorum. Özal başkanlık-

tan geldi cumhurbaşkanı oldu. Süleyman Demirel başkanlıktan geldi cumhurbaşkanı oldu. Sayın Sezer dışarıdan cumhurbaşkanı oldu. Tayyip Erdoğan da teorik olarak başkanlıktan cumhurbaşkanlığına gidebilecek bir yolda, ama ben milletvekili olsaydım kendisine asla oy vermezdim. Ancak Türkiye'nin bugünkü koşullarında Tayyip Erdoğan'ın da bu işe aday olacağını sanmıyorum. Tekrar edeyim: Ben milletvekili olsaydım Tayyip Erdoğan'a asla oy vermezdim, onu da açıkça söyleyeyim.

Ülkede darbe olur mu? Türkiye'de çok farklı işler her zaman oluyor. Her zaman o kapitalist küreselleşmenin uyum yasaları içerisinde Türkiye'de her zaman farklı birtakım işler oluveriyor. Ama, buradaki bütün arkadaşlarımızın söylediği gibi bizler emek-meslek örgütü temsilcileriyiz, kitle örgütleri temsilcileriyiz, işte sendikaların temsilcileri burada, ben bir meslek örgütü temsilcisiyim. Böyle bir işin, bir askeri darbenin Türkiye'de asla ve asla olmaması gerektiğini, ne amaçla, nasıl, ne zaman yapılırsa yapılsın, asla olmaması gerektiğini söylemek durumundayız. Hatta bunu söylemek de yetmez. Bu darbe oluşumlarına karşı da bir direnç göstermenin, bir karşı duruşu örgütlemenin bizim sorumluluğumuz altında olduğunu ifade ediyorum. Tayyip Erdoğan'ın cumhurbaşkanı olmasıyla Türkiye'de bir darbe olması tartışmasını Türkiye'nin gündeminden ivedilikle düşürülmesi gerektiğini, buna da karşı çıkılması gerektiğini düşünüyorum. Ama, olmayacak bir iş de değil. Türkiye'de çünkü neyin ne zaman olacağına bazen derinler karışabiliyor. Türkiye eğer Susurluk'u aşabilseydi, Şemdinli'yi aşabilseydi, onlar ortaya çıkartılsaydı, belki Türkiye'de bu darbelerin olmamasına yönelik bir direnç sağlanabilirdi diye düşünüyorum. Hemen söyleyeyim, darbe ile ilgili sözlerim TMMOB'nin sözleridir.

TUNCAY ÖZKAN: Sizin konuşmanızda bazı şeyler, altını çizdiğim şeyler var, onları da sormak istiyorum, bir bu ithal mühendis olgusu. Yani, bu konuda bir açıklık getirir misiniz?

MEHMET SOĞANCI: Onu hemen açıklayayım. Çok yaralı olduğumuz bir durum var. Şimdi, öncelikle söyleyeyim mühendislik mimarlık mesleğini bir milliyetçi bir altlıkla, milliyetçi bir tabanda tartışamazsınız. Mühendislik, mimarlık evrensel bir meslektir. İşte zemin etüdünü bir mühendis Türkiye'de Ankara'da, Kayseri'de ya da İngiltere'de Londra'da ya da Amerika'da, Rusya'da, Çin'de herhangi bir yerde aynı bilimsel bilgi birikimi ve teknolojik yöntemlerle yapılır, tartıştığımız, karşı koyduğumuz nokta o değil. Kapitalist küreselleşmenin bir gereğini, siyasal iktidar durumdan vazife çıkartarak, yerine getirmeye çalışıyor.

Bu tasarı yanlışlıkla ve bu haliyle yasalaştığında, sonuçları ne olacaktır? Akademik ve mesleki yeterliliği kanıtlanmamış kişiler bu ülkede "mühendislik, mimarlık, şehir plancılığı mesleğini" icra edebilecek duruma geleceklerdir. Tasarıya göre, üniversite denkliğinin akademik kurum tarafından kanıtlanmasının gereği bulunmamaktadır. Bu anlamda, bu meslek ile ilgili "akademik bir alan" kaosa sürüklenecektir. Bu tasarı yasalaştığında, yurtdışında okuyan ülkemiz vatandaşı, başka bir ülke vatandaşı ile yurtdışındaki aynı üniversiteden mezun olup ülkemize çalışmaya geldiğinde, yurttaşımız için denklik belgesi aranacak ama yabancı

ülke vatandaşı için aranmayacaktır. Bu yaklaşım, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Yasa tasarısı ile TMMOB ve bağlı odalarına "yabancı ülke vatandaşı meslek mensuplarına hiçbir kural uygulamayınız" denilmektedir. Ülkemizde hukukun üstünlüğünü savunanlar, öncelikle ve asgari olarak; kendi yurttaşları için ne istiyorlarsa, yabancı ülke vatandaşları için de onu istemelidirler. Bu tasarı yasalaştığında, "denetimsiz hizmet sunumu"nun önü açılacaktır. "Ülkemize denetimsiz yabancı girişi", ülkemiz mühendislik ve mimarlık hizmetini kamu çıkarından uzak bir noktaya getirecektir. Bu tasarı yasalaştığında, haksız rekabetin önü açılacaktır. Yabancı "kilit ve idari" personelin, mühendislik, mimarlık ve şehir plancılığı alanındaki tüm kurallardan muaf tutulması, yabancı meslek mensuplarının akademik ve mesleki yeterliliğinin aranmaması; ülkemiz mühendislerinin, mimarlarının ve şehir plancılarının mesleklerini icrasını engelleyecek ve meslek bürolarının kapanmasını gündeme getirecektir.

Siyasal iktidar şaşırmış durumdadır. Ama bilmelidir ki; ülkesinin mühendisini, mimarını, şehir plancısını gözden çıkararak yasal düzenlemeleri gündeme getiren siyasi iktidarı, bu ülkenin mühendisi, mimarı, şehir plancısı da gözden çıkarmaktadır. Siyasi iktidar kapitalist küreselleşmeye uyum için çok ciddi adımlar atan, çok başarılı bir siyasi iktidar. Onun karnesi IMF gözünde A. O konuda hiç tavizleri yok, yeter ki burada yabancı sermaye elini kolunu sallaya sallaya iş yapsın. Ya da işte kapitalist küreselleşme noktasında bu ülke teslim alınsın. Bu durumda bizim siyasi iktidar kapıları sonuna kadar açacaktır. Ben bu konu ile ilgili olarak, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin bunu bir mücadele alanı olarak gördüğünü, siyasi iktidarla da her noktada Türkiye'deki mühendislik, mimarlık hareketinin kapışacağını hem alanda söyledim, burada söylüyorum. Mecliste komisyonlarda da söyledik. O iş öyle kolay değil. Yani, mühendislik işi, bütün meslekler öyle, ben yaptım oldu deyivereceğiniz bir iş değildir. Sonra işte 30 bin insanımızın kaybolduğu 99 depreminin hesabını veremeyiz. Bundan çok büyük deneyimler çıkarmıştır Türk Mühendis Mimar hareketi, Bunlar kolay olmuyor, meslek içi eğitimler, belgelendirme, uzmanlıklar, denetim vb. bu tartışmalar yapılmıştır. Yaptıkları iş hiç akıllı adam işi değildi. Bu yasa tasarısı anayasanın eşitlik ilkesine aykırıdır, Türkiye'de mühendis mimar hareketinin öldürülmesidir. TMMOB 1954'ten beri çok saldırılara uğramış, çok siyasi iktidar görmüş geçirmiş bir örgütlenmedir. Her dönemin sonunda dik kalmış bir örgüttür, onun kendi gelenekleri vardır, 1970'lerden beri bu örgüt emekten yana, halktan yana bir siyaseti yaşama geçirmiş bir örgütlenmedir. Bu yasa tasarısı ile de sonuna dek uğraşacağız.

Şimdi konumuza döndüğümüzde "Biz Nasıl Bir Türkiye İstiyoruz?"

Çok zaman almadan:

Bir kere ekonomik programın emek platformu tarafından da ifade edilemediği bir programın yani emeğin programının esas alındığı bir Türkiye istiyoruz, yani IMF ve Dünya Bankası'nın programlarının terk edildiği bir Türkiye'dir Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği'nin özlediği Türkiye.

AB ile pazarlıklarının tümüyle dışında, tümüyle ötesinde, özgürlüklerin ve demokrasinin bütün unsurlarıyla temsil edildiği bir Türkiye istiyoruz. Düşünce, ifade, örgütlenme özgürlüğünün kesinlikle var olduğu, her türlü yaşam alanlarının düzenlenmesi, meslek alanlarının demokratik katılımcılıkla düzenlendiği, köylü hareketlerinin düzenlendiği ve bunların önündeki her türlü engelin kaldırıldığı, örgütlenme ve kişilerin kendilerini ifade etme özgürlüklerinin tanımlandığı, düşünce özgürlüklerini açıkça her ortamda sağlandığı bir Türkiye istiyoruz.

Kimlik ve kültür tartışmasının dışında barış içinde insanların bir arada yaşayabildiği, linç kültürlerinin olmadığı, düşüncelerinden dolayı insanların yargılanmadığı, bunları çok özgür ortamlarda tartışabildiği bir Türkiye istiyoruz.

Herkesin iradesinin meclise yansıdığı bir seçim yasası istiyoruz. Barajları kalkan bir seçim sistemi olan Türkiye istiyoruz, siyasi partiler yasasının yeniden düzenlendiği, demokratikleştirildiği bir Türkiye istiyoruz.

Kapitalist küreselleşmenin her türlü ideolojik, ekonomik ve askeri düzenlemelerinden ve ilişkilerinden arındırılmış bir Türkiye istiyoruz. Rant ekonomisinin yerine üretim ekonomisinin tesis edildiği, bunun yapıya hakim olduğu bir Türkiye istiyoruz. Ve tabii insanların gelecek kaygılarının olmadığı özgürlük rüzgarlarının bütün ülkenin her noktasında dalgalandığı bir Türkiye istiyoruz.

14 Ekim Mitingi'nde kürsüdeyken 15 bine yakın mühendis ve mimarın geldiği mitingimizde çok çeşitli taleplerimiz oldu. Emeğe, insanımıza, üyemize, yaşama, mesleğimize, ülkemize sahip çıkıyoruz başlığıyla düzenledik mitingi. En çok atılan sloganlar şunlardı, bunun özellikle altını çizmek lazım, bir meslek örgütünün topladığı insan siyasi duruşları çok farklı olan, ortak paydaları bir meslek örgütü üyesi olmak olan insanların en çok attığı slogan; "söz, yetki, karar, iktidar halka" oldu. Bu bir rahatsızlığın ifadesidir. "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız" sloganı atıldı. Bizim her zaman söylediğimiz bir slogan, işçisiyle, kamu çalışanıyla, tabiiyle, köylüsüyle, dar gelirli esnafıyla, tamamıyla bu ülkedeki insanları bağıtlayan, onları bir araya toplayan bir slogan, "Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber, Ya Hiç Birimiz" sloganı atıldı.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği böyle bir Türkiye'nin özlemi içerisinde örgütsel yapısı ile ve üyeleriyle böylesi bir özlemi, özlemi gerçekleştirinceye kadar ifade edecektir.

Her zaman söylediğimiz bir cümleyi burada sizlerle paylaşarak -nereye giderse gitsin-, onunla konuşmamı bitireyim.

Örgütümüz diyor ki, "Şimdi, karanlığa karşı aydınlığı, sömürüye karşı emeği, eşitsizliğe karşı adaleti, linç kültürüne karşı bir arada yaşamayı, savaşa karşı barışı, baskı ve zora karşı özgürlük ve demokrasiyi savunma zamanıdır. Emek örgütlerine, meslek örgütlerine düşen görev bunlardır." Neden? Çok basit, çünkü "Başka bir Türkiye mümkündür, başka bir dünya mümkündür, başka bir yaşam mümkündür". Türkiye insanı, insanımız, halkımız, bu yaşanılanlara asla layık değildir. Örgütümüz de işin o tarafındadır.

Bu aşkama da bu sözlerle tamamlamış olayım, teşekkür ederim.

TMMOB, HALKEVLERİ YÖNETİMİNE KARŞI TAVIR ALDI

TMMOB Yönetim Kurulu 29 Eylül 2006 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdiği toplantıda, Halkevleri Derneği Yönetim Kurulu'nu kınadı ve TMMOB'ye karşı yapılan saldırılara açık tutum alana kadar Halkevi Derneği Yöneticileri ile ilişkisini durdurdu.

TOPLANTI TARİHİ : 29 Eylül 2006

TOPLANTI NO : 06

TOPLANTI YERİ : İSTANBUL

KARAR NO 134 : Lübnan'a asker gönderme tezkeresinin 5 Eylül'de TBMM'de görüşülmesi sırasında tezkereye karşı Ankara'da yapılan eylem sonrasında, 19 Eylül 2006 tarihinde sendika.org ve halkevleri.com sitelerinde Halkevleri Örgütlenme Sekreteri imzası ile TMMOB ve TMMOB Başkanı'na yönelik gerçek dışı, mesnetsiz ve hakaretlerle dolu bir yazı yayınlanmıştır. Bu çirkin ve provokatif yazıya ilişkin Halkevleri Yönetimince bugüne kadar herhangi bir açıklama yapılmadığı gibi Halkevleri Başkanı ve Başkan Yardımcısı

ile yapılan görüşmelerden de anlaşıldığı kadarıyla söz konusu yazı sahiplenilmektedir.

Yıllardır yan yana ve omuz omuza birçok mücadele süreçlerinde yer alan iki örgütün ilişkilerine bu yazı ile tamir edilemez darbe vurulmuştur.

Bu nedenle, söz konusu yazıyı kaleme alan kişi ve onu sahiplenen Halkevleri yöneticilerinin bu tutumunun kınanmasına, TMMOB ve TMMOB Başkanı'na karşı yapılan bu saldırı karşısında açık tutum alana kadar Halkevleri Yönetim Kurulu ile ilişkilerin geçmişte olduğu gibi sürdürülemeyeceğinin kendilerine bildirilmesine

Karar verildi

TMMOB YÖNETİCİLERİ HABER-SEN'İ ZİYARET ETTİ

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Genel Sekreter Vekili N. Hakan Genç ve Danışman Orhan Örcü, 2 Ekim 2006 tarihinde HABER-SEN Genel Merkezini ziyaret ederek, HABER-SEN Genel Başkanı Baki Çınar'la görüştü.

HASAN BALIKÇI ANILDI

TEDAŞ'da çalışırken geçici görevlendirme adı altında Şanlıurfa'ya sürgüne gönderilen ve 18 Ekim 2002 tarihinde hain bir saldırı sonucu öldürülen Hasan Balıkçı, Elektrik

Mühendisleri Odası'nca düzenlenen etkinlikle anıldı. EMO'nun Yazar Ersin Toker'e hazırlattığı "Yalnız Değilsin" kitabıyla, kaçak elektrik kullanımıyla mücadelenin simge ismi haline gelen Hasan Balıkçı'nın yaşamı ve mücadelesi ölümsüzleştirildi.

Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde 14 Ekim Cumartesi akşamı düzenlenen etkinlikle, Yalnız Değilsin kitabının tanıtımı yapılarak, Hasan Balıkçı'nın unutturulmayacağı vurgulandı. Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Hasan Balıkçı'nın eşi Şengül Balıkçı ve Yalnız Değilsin kitabının Yazarı Ersin Toker'in açılış konuşmalarının ardından Balıkçı'nın yaşamını ve mücadelesini anlatan bir sinevizyon gösterisi sunuldu. Etkinlik kapsamında, Şengül Balıkçı'nın eşinin öldürülmesinin ardından yaşadıklarını ve duygularını aktardığı yağlıboya tabloları ile Hasan Balıkçı'nın öldürülmesiyle ilgili basında yayınlanan haberler sergilendi.

4. ASF DEĞERLENDİRME TOPLANTISI FRANKFURT'TA YAPILDI

Mayıs ayında Atina'da yapılan 4. Avrupa Sosyal Forumu'nun değerlendirme toplantısı, 3-4-5 Kasım tarihlerinde Frankfurt'ta yapıldı. Toplantıya Avrupa'nın onlarca değişik ülkesinden yaklaşık 150 kişi katıldı.

ASF Değerlendirme Toplantısı şu gündemle bir araya geldi.

- * 4. ASF raporları ve ASF'nin değerlendirilmesi,
- * Ağ toplantıları ve bunların raporları,
- * Almanya'da 2007 Haziran'ında yapılacak G8 karşıtı eylemler hakkında bilgilendirme,
- * ASF'nin geleceği,
- * Bir sonraki ASF'nin yeri,

* Bir sonraki hazırlık toplantısının yeri

Toplantının ilk günü, daha önceki ASF toplantılarındaki gibi ağ toplantılarına ayrılmıştı. 3 Kasım günü çeşitli zaman dilimlerinde şu ağlar toplandı: "güvencesizlik ağ", "euromarches ağ", "baskı karşıtı ağ", "Başka Bir Avrupa Şartı ağ", "yerel sosyal forumlar ağ", "savaş karşıtı ağ", "sendikalar ağ", "eğitim ağ", "antiemperyalist ağ", "Latin Amerika ağ".

4-5 Kasım tarihlerinde yapılan toplantılara IG Metal sendikası ev sahipliği yaptı. Toplantı IG Metal temsilcisi Horst Schmitthenner'in yaptığı açılış konuşmasıyla başladı.

Atina Değerlendirmeleri

ASF değerlendirmelerine Yunanistan adına sunulan raporla başlandı. Yannis Almpanis'in sunduğu raporda 300 kadar toplantının yapıldığı ASF'ye 30 bin kişinin katıldığı, yapılan eyleme ise 70 bin kişinin katıldığı ifade edildi. Forumun özellikle Yunanistan açısından büyük bir

başarı olduğu dile getirildi. Seminerlerle ilgili genel yaklaşım olumlu olmasına rağmen bazı seminerlerin sadece propaganda ağırlıklı olarak yapılmasının gelecekte bir sorun yaratabileceği üzerinde duruldu.

TMMOB İkinci Başkanı Hüseyin Yeşil, Türkiye Sosyal Forumu adına yaptığı konuşmada forumun özellikle Türkiyeli hareketler için oldukça başarılı geçtiğini belirtti. Türkiye'den 1000'in üzerinde kişinin ve 70'e yakın kuruluş ve sosyal hareketin Atina'ya gitmesinin Türkiye'deki forum hareketini de tetiklediğini ve Türkiye Sosyal Forumu'nun bu sürecin sonunda başarıyla gerçekleştirildiğini ifade eden Hüseyin Yeşil, forumda yaşanan çeviri sorununun, Türkiyeli hareketlerin foruma yeteri kadar adapte olamaması sonucunu getirdiğini söyledi.

Daha önceki ASF buluşmaları ile kıyaslama yapıldığında en başarılı sosyal forumlardan birinin Atina olduğu söz alan onlarca katılımcının genel kanısıydı. Bir diğer önemseneni olumlu yön ise, Doğu Avrupa'dan, Türkiyeden ve Ortadoğudan yüksek oranlarda katılım olması idi. Özellikle Türkiye'nin yoğun katılmış olmasının önemi birçok konuşmacı tarafından ifade edildi. Bununla birlikte forumun Yunanistan'da yapılıyor olmasından kaynaklanan sorunlar da belirtildi. Yunanistan'daki politik bölünmelerin forumun hazırlığının neredeyse her anına tezahür etmesi, çalışmayı zorlaştıran bir unsur olarak dile getirildi. Forumun çoğulcu yapısının korunması ve forumun herhangi bir fikri hegemonyaya girmemesi bu çerçevede bahsedilen bir diğer önemli konuydu.

Özellikle Fransa'dan ve İtalya'dan gelen katılımcılar ASF'deki politik grupların (politik partilerin ve politik parti görünümündeki grupların) katılımından duydukları rahatsızlığı ifade ettiler. Bunun Porto Alegre İlkelerine aykırılık yarattığının ve forumu radikal bir görünüme sokması nedeniyle Avrupa'daki çeşitli büyük örgütleri katmanın önünde zaman zaman engeller yaratabildiğinin üzerinde durdular.

Bahsi geçen bir diğer önemli konu ise, çalışma ağlarının

Atina hazırlık sürecinde doğması ve gelişmesiydi. Ağlar ortak konular etrafında çalışma yürüten hareketlerin forum toplantılarında bir araya gelmesi ile başladı. Giderek sayıları artan bu çalışma ağları, hazırlık toplantısına öneriler yapan ve kendi içinde de daha sık toplanarak, ortak eylem takvimleri oluşturmaya başlayan dinamik yapılara dönüştü. Hazırlık toplantısında, bu ağların daha görünür kılınması için çeşitli öneriler yapıldı.

Genişleme

Genişlemeye dair iki önemli konu ifade edildi: Avrupa'daki çeşitli büyük sivil toplum örgütlerinin ve sendikaların sürece daha aktif katılımının sağlanması ve Doğu Avrupa'daki hareketlerle kurulan diyalogun devam ettirilmesi.

Genişleme grubunun sunduğu rapora göre Doğu Avrupa ve Ortadoğu katılımı sayı olarak şöyle:

Moldovya 37

Rusya (Moskova, Leningrad) 190

Ukrayna 51

Polonya 81

Çek Cumhuriyeti 44

Bulgaristan 98

Sırbistan 6

Macaristan 92

Makedonya 11

Romanya 110

Bosna 4

Türkiye 1200

Filistin 50

Lübnan 10

Mısır 12

Diğer Ortadoğu ülkeleri 10

Afrika ülkeleri 20

Latin Amerika 15

ASF'nin geleceği ve diğer gündemler

Cumartesi öğleden sonra yapılan oturumda ağ toplantılarının raporları alındı. Ağ toplantılarının raporları ayrıca yayımlanacak.

Ağ raporlarının ardından Brüksel'de yapılan sosyal hareketler toplantısı ve Kenya-Nairobi'de yapılacak olan Dünya Sosyal Forumu hakkında bilgilendirmeler yapıldı.

G8'le ilgili sunuşu Almanya'dan temsilciler aktardı. G8 toplantısı 2007 yılının Haziran ayında Almanya'nın Rostock kentinde yapılacak. Almanya'dan ve çevre

ülkelerden bu toplantıyı protesto etmek için hazırlıklara başlanmış durumda. Almanya'dan ve Avrupa2dan çeşitli toplumsal hareketler 10-11-12 Kasım 2006 tarihlerinde yine Rostock kentinde, yapılacak gösteriyi ve karşı zirveyi hazırlamak için bir toplantı tertip ediyor.

ASF'nin geleceği hususunda, yukarıdaki değerlendirmeler ışığında, ASF'nin yapılacağı yerin çok önemli olduğuna değinildi. Avrupa Sosyal Forumu sonuç olarak Avrupa çapında bugüne kadar oluşturulabilmiş en geniş birlikteliklerden birisi. Dolayısıyla bu yapının her bir hareket için büyük önemi olduğu, çoğulculuk ilkesinden vazgeçilmeden forum sürecine devam edilmesi gerektiği belirtildi. Bu çerçevede Attac Avrupa Ağı, forumun organize edilmesi için bir Avrupa komitesi benzeri bir yapı kurulmasını önerdi. Çeşitli konuşmacılar hazırlık toplantılarının daha açık ve politik tartışmaları daha merkezine alan bir yapılanmayla örgütlenmesi gerektiğinin üzerinde durdu. Yine Fransızlar ve İtalyanlar hazırlık toplantılarının organizasyonu için forumun yapılacağı ülkeden, bir önceki hazırlık toplantısını yapan ülkeden ve bir sonraki hazırlık toplantısını yapacak ülkeden temsilcilerin olduğu bir komitenin sorumlu olmasını önerdi.

Bir sonraki Avrupa Sosyal Forumu'nun yapılacağı yer için birden fazla öneri geldi fakat öneri yapan ülkeler kendi ülkelerindeki koşulların daha net sunulabilmesi için biraz daha zamana ihtiyaçları olduğunu ifade etti. Buna göre öneriler Danimarka-İsveç (Kopenhag ya da Malmö önerilebilir), Avusturya (Viyana) ve Portekiz şeklinde.

Üç öneri de tam somutluğa kavuşmadığı için ASF'nin yapılacağı yeri belirlemek ve bir sonraki hazırlık toplantısını buna uygun bir yerde organize etmek için bir çalışma grubu kuruldu. Türkiye'den de TSF Koordinasyonu adına Hüseyin Yeşil ve Erkin Erdoğan'ın görev aldığı bu çalışma grubu 12 Ocak 2007'de Brüksel'de toplanacak.

KESK, TMMOB VE TTB, 2007 BÜTÇESİ İÇİN REFERANDUM BAŞLATTI

KESK, TMMOB, TTB, 2007 bütçesinin IMF politikalarının bir ürünü olduğunu, milyonlarca kamu emekçisi ve emekliyi açlığa mahkum ettiğini belirterek, işyerlerinde 2007 bütçesi için referandum başlattı. "Bütçe Referandumu" 13 Kasım-1 Aralık 2006 tarihleri arasında işyerlerinde kurulacak sandıklarda gerçekleştirilecek.

Yapılacak referandumun sonuçları, 2 Aralık'ta illerde, 5 Aralık 2006 tarihinde ise, KESK, TTB ve TMMOB tarafından merkezi olarak Ankara'da kamuoyuna açıklanacak.

Referandumda kamu emekçilerinin açığa çıkarttığı irade ile siyasi iktidar uyarılacak, talepler karşılanmadığı takdirde KESK; 14 Aralık'ta hizmet üretmeyecek ve alanlara çıkacak. Eylem, TTB ve TMMOB tarafından da desteklenecek.

Eyleme ilişkin KESK Genel Merkezi'nde KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı ve TTB Genel Sekreteri Altan Ayaz'ın katılımıyla basın toplantısı düzenlendi. Üç emek-meslek örgütünün ortak basın açıklamasında; kamu emekçilerini yoksulluğa, halkı kamu hizmetlerinden yoksunluğa terk eden bütçenin geri çekilmesi istendi.

Basın açıklaması KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul tarafından okundu.

BÜTÇEYİ EMEKÇİLERİN OYUNA SUNUYORUZ

Değerli Basın Emekçileri,

2007 Bütçesi, TBMM'de görüşülmektedir. Bu bütçe -içeriğine bakıldığında- bundan önceki bütçeler gibi 1998 yılından bu yana kesintisiz bir biçimde sürdürülen IMF politikalarının bir ürünüdür. Hükümet, bütçeyi IMF'in beklenti ve isteklerine uygun olarak düzenlemektedir. 2007 bütçesinin temel karakterini, gittikçe yoksullaşan halka yüklenen dolaysız ve dolaylı vergiler, özel sektöre kaynak transferi ve vergi indirimleri, faiz ödemelerinde sermayeye kesintisiz sadakat, sosyal güvenlik sisteminin tasfiyesi, sosyal devlet yerine yurttaşını sürekli muhtaç duruma getiren ve asli işlevlerini bir hayırseverlik mekanizmasına indirgeyen bir yapı oluşturmaktadır.

Yıllardır kamu hizmetlerine yeterli kaynak ayrılmamış, bu hizmetler piyasa kurallarına bağlanarak büyük ölçüde ticarileştirilmiştir. Kamusal alan talan ve tasfiye edilmektedir. AKP hükümeti, özellikle eğitim ve sağlık harcamalarının milli gelir içindeki payını aşağı çekmeyi hedeflemektedir.

Eğitim ve sağlık alanındaki özelleştirme uygulamalarının 2007 yılı içinde artarak devam edeceği anlaşılmaktadır. Çünkü öğrencilerin eğitim sisteminin finansmanına daha fazla katılması ve eğitim alanında özel sektörün teşvik politikasının sürdürülmesi 2007 bütçesinin temel karakterlerinden birini oluşturmaktadır. Aynı şekilde sağlık alanında da özel sağlık kurumları teşvik edilmekte,

sağlık ve sosyal güvenlik reformu ile halk, sisteme müşteri olarak dâhil edilmeye çalışılmaktadır. Halktan toplanan kaynaklar halka dönmeyen ve bütçe sermayeye transfer mekanizması işlevini görmektedir. 2007 bütçesinde de, eğitimde ve sağlıktaki eşitsizlikler ile kamusal hizmetin yıkım sürecinin devam edeceği görülmektedir.

Değerli Basın Emekçileri,

15-30 Ağustos'ta gerçekleşen 5. Toplu Görüşmeler sonucunda, geçmiş yıllarda olduğu gibi, milyonlarca kamu emekçisi ve emekli açlığa mahkûm edilmiştir. 2007 bütçesinin genel karakteri ve hazırlanış biçimi, hükümetin TİS ve grev hakkına yönelik yasaklamalarının süreceğini göstermektedir. Kamu emekçilerinin, uluslararası sözleşmelerden ve Anayasa'nın 90. maddesi'nde yapılan değişiklikten kaynaklı hukuksal hakkı, fiili ve meşru mücadelesinin bugüne taşıdığı taleplerinin haklılığı üzerinden Toplu Sözleşme yapma isteği önündeki engellerden biri de, hükümetin tek taraflı bütçe hazırlamasındaki ısrarı gelmektedir. Hükümet dikensiz gül bahçesi istemektedir.

Orta Vadeli Mali Plana göre, Hükümet, 2007, 2008 ve 2009 yılları için yine 150 Milyar YTL'yi faiz ödemelerine ayırmaktadır. AKP hükümeti döneminde ödenen faiz miktarı ise 250 Milyar YTL'yi geçmektedir. Toplam iç ve dış borç stokunun son 4 yılda 2007 bütçesi kadar, 200 Milyar YTL artış göstermesi düşündürücüdür. Emekçilerin zorunlu tasarruflarına gelindiğinde, istediği gibi geri ödemelerle oynayan hükümet, uluslararası ve yerli sermaye çevrelerine cömertçe yaklaşmaya devam etmektedir.

Orta Vadeli Mali Plan'da revize yapılmış, bunun gerekçeleri

ve içeriği açıklanmamıştır. 2007 bütçesi de revizeye açık bırakılmaktadır. Küresel ekonominin insafına terk edilen bir bütçe ile karşı karşıyayız. Bu yaklaşımın ürünü olarak, Türkiye küresel dalgalanmalardan en ciddi şekilde etkilenen ülke durumuna getirilmiştir. "Pekin ya da New York'ta kanat çırpan kelebek" Türkiye'de fırtınaya neden olmaktadır.

Yine Hükümetin gündeme getirdiği Devlet Memurları Yasası da aynı zihniyetin sonucu ve devamıdır. Bu yasayla, siyasi kadrolaşma yasallaştırılmakta ve genişletilmektedir. İstihdam esnekleştirilmekte, çalışma yaşamı işverenin keyfiyet ve hukuksuz müdahalelerine iyice açılmakta, işsizlik körüklenmektedir.

BU BÜTÇEDE HALK YOK, EMEKÇİLER YOK

Kamu emekçilerini yoksulluğa, halkı kamu hizmetlerinden yoksunluğa terk eden bu bütçe derhal geri çekilmelidir.

IMF ve Dünya Bankası'nın "Yapısal Uyum ve İstikrar Programları" reddedilmelidir. IMF ile yapılan Stand-by anlaşması iptal edilmeli, iç ve dış borçlar yeniden yapılandırılmalıdır. Ülke ekonomisiyle ilgili alınan bütün kararlar, başta emek örgütleri olmak üzere toplumun örgütlü kesimlerinin katılımıyla oluşturulmalıdır.

Özelleştirme ve sosyal tesislerin satılması uygulamalarına son verilmelidir.

Kayıt dışı ekonomi derhal kayıt altına alınmalı, kaçak işçi çalıştırma, vergi kaçırma gibi suçlara ağır yaptırımlar getirilmeli, vergi denetimi artırılmalıdır.

Büyüme ve istihdamı artırmak için kamunun yatırımcı niteliği hatırlanmalıdır. Kamu harcamaları oranı, toplumsal yarar doğrultusunda yükseltilerek bütçe şekillendirilmelidir. Bütçe kaynakları NİTELİKLİ KAMU HİZMETİ üretmek için kullanılmalıdır. Herkese parasız, eşit, ulaşılabilir, nitelikli kamu hizmeti verilebilmesi için yeterli kaynak ayrılmalıdır.

Bütçenin hazırlanmasında demokratik süreçler işlemeli, sendikalar, demokratik kitle örgütleri bütçe hazırlık süreçlerinde yer almalıdır.

Eğitime yeterli bütçe, okullara ödenek ayrılmalıdır.

Sağlıkta tasarruf ölümdür! "Sağlıkta Dönüşüm Programı" adı altında sürdürülen YIKIM POLİTİKALARI DURDURULMALIDIR.

Uluslararası sözleşmelere uygun, toplu sözleşme ve grev hakkını içeren ve ortak örgütlenmeye olanak veren tek bir sendika yasası yapılmalıdır. TİS ve grev hakkı vardır, kullanılabilir hale getirilmelidir. ÜCRET VE ÇALIŞMA KOŞULLARIMIZ Toplu Sözleşme hukuku çerçevesinde belirlenmelidir.

İş güvenceli istihdamı esas alan, çalışma yaşamını demokratikleştiren, yeni bir düzenleme hazırlanmalı, çıkarılmak istenen Devlet Memurları Kanunu Tasarısı geri çekilmelidir.

Kamu emekçilerinin siyaset yapma yasağı kaldırılmalıdır.

Kamu emekçileri üzerindeki baskı, sürgün ve yasaklar durdurulmalıdır.

BÜTÇEYİ EMEKÇİLERİN OYUNA SUNUYORUZ

Tüm bu değerlendirmeler ışığında, biz emek ve meslek örgütleri olarak; 2007 BÜTÇESİNE "HAYIR" diyoruz.

Bu taleplerle; bugün itibarıyla, 13 Kasım - 01 Aralık 2006 tarihleri arasında KESK, TTB ve TMMOB olarak iş yerlerinde, emekçilerin istem ve iradesini açığa çıkartacak REFERANDUM'u başlatıyoruz.

Bugünden itibaren binlerce işyerinde, yüz binlerce emekçi kullanacağı oyla bütçeye ilişkin yaklaşımını ortaya koyacaktır. Geleceğine sahip çıkacak, iradesini sergileyecektir.

Buradan, emek ve meslek örgütlerine, demokratik kitle örgütlerine ve siyasi partilere çağrıda bulunuyoruz; bütün emekçilere çağrıda bulunuyoruz: GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRELİM!

Yapılacak Referandumun sonuçları, 2-4 Aralık'ta illerde, 5 Aralık 2006 tarihinde ise, KESK, TTB ve TMMOB tarafından merkezi olarak Ankara'da kamuoyuna açıklanacaktır.

Referandumda kamu emekçilerinin açığa çıkarttığı irade ile siyasi iktidarı uyaracağız. Taleplerimiz karşılanmadığı takdirde KESK; İNSANCA YAŞAM İÇİN 14 ARALIK'TA HİZMET ÜRETMEYECEKTİR. 14 Aralık'ta Alanlarda Olacağız! Bu eylem, TTB ve TMMOB tarafından desteklenecektir. Diğer emek ve meslek örgütlerini, demokratik kitle örgütlerini ve siyasi partileri de eyleme destek vermeye çağırıyoruz....

**Kamu Emekçileri Sendikaları konfederasyonu (KESK)
Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)
Türk Tabipleri Birliği (TTB)**

SOSYAL ADALET İÇİN EKONOMİ POLİTİKALARI TARTIŞILDI

DİSK'in, 23-24 Kasım 2006 tarihlerinde Ankara'da düzenlediği Ulusal Sosyal Politika Kongresi'nde neo-liberal politikaların bugün gelinen noktada emekçilere yansımaları tartışıldı. Kongrenin ikinci gününde düzenlenen "Sosyal Adalet İçin Ekonomi Politikaları" konulu panelde konuşmacı olan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, neo-liberal politikalara karşı, çalışanların, emekçilerin, yoksul halkın çıkarlarından yana bir değişim için mücadelenin esas olduğunu belirterek, emek mücadelesinin özgürlükler mücadelesinden ayrı düşünülemeyeceğini, bu yüzden emekten yana bir Türkiye için olduğu kadar özgür ve demokratik bir Türkiye için de mücadele edilmesini gerektiğini ifade etti.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı'nın yanı sıra TİSK Genel Başkanı Tuğrul Kudatgobilik, HAK-İŞ Genel Başkanı Salim Uslu, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, TÜRK-İŞ Danışmanı Aziz Konukman'ın konuşmacı olduğu paneli Prof. Dr. Mesut Gülmez yönetti.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, panelde yaptığı konuşmada şunları söyledi:

Değerli arkadaşlar

TMMOB, dünyanın, ülkemizin, insanımızın ve üyelerimizin içinde bulunduğu bu günkü koşullarda, bir meslek örgütüne, bir mesleki demokratik kitle örgütüne düşen görevlerin güçlüğü, büyüklüğü ve bunlara karşı sorumluluklarının bilincindedir. TMMOB meslek alanları ile ilgili her konuda korkmadan, sinmeden, geri adım atmadan, eğilip bükülmeden doğruyu söylemeye devam edecektir. TMMOB, meslek alanları üzerinden siyaset yapmaya devam edecektir.

Bir meslek örgütü bu sözleri söylüyorsa, bu sözleri söyleme ihtiyacı duyuyorsa, bu ülkede sosyal adaletin varlığından söz etmek olası mıdır?

Sevgili arkadaşlar,

Bir çalışma döneminde ve meslek alanlarımız ile ilgili yaşadığımız iki yüzün üzerinde etkinliğimizde yaşadığımız dönemin resmini çekiyoruz. Bulduğumuz noktadan gördüğümüz manzara da şunlar var.

Yaşadığımız bu dönemde savaş, açlık ve yoksulluk dünyayı çepçevre sardı. Bunun adına küreselleşme deniyor. Egemenlerin küreselleşme dedikleri Irak'ta, Lübnan'da halkın üzerine yağın bombalardır. Dünyanın dört bir yanında çalışanların haklarının gaspıdır. Kapitalist küreselleşme yoksulluğun, açlığın yaygınlaşmasından başka bir şey değil.

Genel anlamda "Küreselleşme" olarak tanımlanan bu süreç; içinde yaşadığımız döneme damgasını vuran kapitalizmin çokuluslu şirketler aracılığıyla dünya boyutunda kurduğu ekonomik egemenliğin son aşamasıdır.

Ülkemizde uygulanan ekonomik programın temel felsefesini, dünyada yaşanan gelişmelerden bağımsız olarak değerlendirmek olanaklı değildir. Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren uluslararası sermayenin istemlerine uygun olarak enerjiden haberleşmeye, eğitimden sağlığa, tarımdan sosyal güvenliğe kadar hemen tüm alanlarda yapısal bir değişim programına

tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de giderek artan bir ivmeyle sanayi yatırımı azalmakta, çiftçi tarladan uzaklaşmakta, işsizlik oranı büyümekte, çıkan krizlerin sık ve dayanılmaz boyutları yoksullaşma sürecini kronik hale getirmektedir. Bu çerçevede istihdam daralmakta, işsizlik artmakta ve ücretler gerilemektedir. Siyasal iktidarların biat eden tutumları nedeniyle ülkemiz, emperyalizmin küresel ölçekte yürüttüğü yeniden yapılanma süreçlerine en hevesli uyum gösteren ülkelerden biri konumuna sürüklenmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası ve IMF gibi örgütlerin direktifi ve denetimi altında uygulanan yapısal uyum politikaları ve ekonomik programlar ile ülkemiz kaynakları talan edilmekte ve sömürgeleştirilmektedir.

Türkiye kapitalist küreselleşme sürecine eklemlenme doğrultusunda adımlarını kesintisiz atmaya devam ediyor. AKP, son yılların en çalışkan hükümeti olarak neo-liberal yasaları bir bir çıkartıyor. Bu yasalarla eğitim-sağlık başta olmak üzere kamu hizmetleri paralı hale getiriliyor. Kamu işletmeleri sermayeye devrediliyor. Sermaye bütün alanlara sızarken kamu ortadan kalkıyor.

Bugün bizim için mücadele alanı burasıdır, neo-liberal politikalarıdır. Neo-liberal değişime karşı, çalışanların, emekçilerin, yoksul halkın çıkarlarından yana bir değişim için mücadele etmek esastır.

Bizler emek mücadelesini özgürlükler mücadelesinden ayrı düşünmeyiz. O yüzden emekten yana bir Türkiye için olduğu kadar özgür ve demokratik bir Türkiye için de mücadele edilmesini gerektiriyor. Uzun zamandır iktidar alanında bir kavga sürüp gidiyor. Toplum bu kavgaya laik-antilaik ikileminde dâhil edilmeye çalışılıyor. Bir yanıyla gericiliğin bir yanıyla otoriterizmin-statükonun temsil ettiği bu ikilemin herhangi birinden yana saf tutulması isteniyor. Bize kırk katır, kırk satır ikilemi sunuluyor. Ama hayır, başka bir yol daha var: Bizler her türden gericiliğe ve karanlığa karşı demokratik, özgür ve aydınlık bir Türkiye istiyoruz.

Siyaset Cumhurbaşkanı seçimi ile şekilleniyor. Bilmiyorlar mı? Bu ülkenin, bu ülkenin halkının gerçek sorunu yoksulluktur, işsizliktir, gericiliktir, emperyalizme bağımlılıktır. Ülkenin gerçek gündemini anlamayanlar, anlamak istemeyenleredir sözümüz: TMMOB diyor ki: yüzünüzü insana, insanımıza dönün.

Biz özelleştirmelerin durdurulmasını, özelleştirilen halka ait varlıkların kamulaştırılmasını ve kamu kuruluşlarının yeniden güçlendirilmesini istiyoruz. Özelleştirmeleri sonuna kadar takip edeceğiz. Hukuki ve meşru demokratik haklarımızı sonuna kadar kullanacağız.

Bugün ülkemizde başta enerji ve iletişim olmak üzere tüm stratejik temel altyapı hizmetlerinin özelleştirme adı altında hızla tasfiye edildiği bir süreci yaşıyoruz. Enerji alanında yaşamakta olduğumuz sorunun kaynağı, enerji sektöründe

yapısal değişim programı adı altında uygulanan özelleştirme politikalarının kendisidir. Son yıllarda özellikle dışa bağımlılığın arttığı enerji sektöründe biz, nükleer enerji santralleri ve benzer maceralardan vazgeçilmesini ve ulusal kaynaklara dayalı, planlı bir enerji politikası izlenmesini istiyoruz.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması ile neredeyse bütün geleceksel kamu hizmeti alanlarının piyasalaştırılarak yabancı sermayenin istilasına açılmasına karşı çıkıyoruz.

Bütün çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınmasını istiyoruz.

Biz, başta düşünce ve örgütlenme özgürlüğü olmak üzere tüm demokratik hak ve özgürlüklerin, sözün özü demokrasinin önündeki engellerin kaldırılmasını talep ediyoruz.

Ülkemizin doğasının korunmasını, sanayileşmenin çevreyi ve doğayı tahrip etmeden gerçekleştirilmesini istiyoruz.

Devlet hızla sağlık alanından çekiliyor. IMF ve Dünya Bankası, siyasal iktidara "Sağlıkta Dönüşüm Programı" adı altında bunu dayatıyor. Bu ülkede "Sağlıkta Dönüşüm Programı" daha tamamlanmadan, bu programın dönüşüm değil "yıkım programı" olduğu anlaşıldı. Bu program tamamlandığında ise sağlık hizmetleri tamamen piyasaya devredilecek, sosyal devletin sağlık alanındaki bütün sorumluluğu bitecek. Oysa her şeyin başı sağlık. "Sağlıkta yıkımı durduralım! Herkese eşit, ücretsiz, ulaşılabilir, nitelikli sağlık hizmeti" talebini sürekli gündemde tutmalıyız.

Tarım arazilerinin yok edilmesi, kirletilmesi, genetik tohum ve gıdaların ülkemize sokulması ve çiftçimizi üretimden, tarlasından koparan işsiz, yoksul bırakan politikalara karşı durulması için "Başka bir tarım mümkündür" sözünü yükseltmemiz gerekir.

Ülkemizin kalkınma planlarının ulusal bilim, teknoloji, yenilenme ve sanayileşme politikaları temeline oturtulması için, bilim ve teknoloji yeteneğimizin yükseltilmesi amacı ile eğitime ayrılan kaynakların artırılması için, bilimi teknolojiye, teknolojiyi uygulamaya dönüştüren mühendislerin daha donanımlı ve birikimli yetiştirilmesi için, siyasi tasarruflardan ve müdahalelerden uzak bir eğitim ortamı için, fırsat eşitliğine dayalı kaliteli eğitim için, öğretim üyelerini insanca yaşatacak ücret düzeyi için, üniversitelerin birer ticarethaneye dönüşmemesi için mücadele etmemiz gerekmektedir.

Biz sermayenin kârı için düzenlenmiş bir rant ekonomisi içinde, bu ekonominin yarattığı plansızlık ve karmaşa yoluyla yaşam koşullarımızın yanında, mesleki kimliklerimizin de erozyona uğramasına "hayır" diyoruz.

Sonuç olarak bu gün burada biz, emek ve sermaye arasında varolan çelişkinin emekten yana çözümünden geçen bir noktadan "sosyal adalet" taleplerimizi her alanda yükselttiğimizi bir kez daha ifade ediyoruz.